

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6 "
Negyedévre . . . 3 "

Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben minden
garmond sor díja 40 fill.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 2 fill.
Azonfelül bélyeg 60 fill.

Petitnél nagyobb, avagy
diszkrétül, vagy körzet-
tel ellátott hirdetéseknek
értéért természet szerint min-
den negyszög centim. után
6 fill. számítottak.
Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzkülde-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Le a kalappal!

Zemplén-vármegye nemes közönsége előtt állunk. Kalap levéve, mélyen, tisztelettel hajlunk meg, sziveinkben a hála érzetével, úgy mondunk köszönetet — kegyességéért.

Mert a f. hó 19-én tartott rendkívüli és feltűnően népes közgyűlése alkalmával 20% es pótdátot szavazott meg oly végből, hogy abból a vármegyei tisztviselők fizetése emeltesse. Az a segedelem, a mit ekként kegyesen nyújtott, évente kerek számban 38,000 kor. értékű jótétemény, vagyis az állami pótvavadalmazást, mi is a hasonló irányzattal vármegyénk tisztviselőinek és alkalmazottjainak az 1900. évre kilátásba helyeztetett, másfélszeresen mulja felül.

E nemes elhatározásával — a mi nemcsak vármegyénk évkönyveiben áll példátlanul, de követendő például szolgál az ország többi vármegyéinek is — vezérlet lett ismét, s pedig tisztviselőinek megbecsülésében a „vezér” vármegye.

Tisztviselőinek megbecsülésében.

Mily szép, mily nemes elhatározás!

Mennyi megerőtetésébe kerül a vármegyei közszolgálat mezejére lépő fiatal embernek, míg alkalmazáshoz jut. Megfeszített szorgalommal tanul; emlékezetébe vési a szakismereteknek egész halmozatát, a miket a mindennapi életben mire se használ, de a miknek bírását mégis igazolnia kell, ha meg akarja szerezni a közhivatali minősítést . . .

Ha már most az a fiatal ember szerencsésen alkalmazáshoz jutott, van címe de

TÁRCA.

Rómáig — meg vissza.

(A magyar görög katolikusok római zárandokutja)

A „Zemplén” eredeti tárcája.

Irta: Bihary Emil.

(5. folytatás.)

Nézzünk szét hát mostan Rómában. Nem akarok Rómáról részletes leírást adni, hisz ez fölösleges is volna, mert Róma leírását sokkal ügyesebb s szakavatottabb tollak végezték már. Csak egy kis elmefuttatást teszek a Rómában tapasztaltakról s a benyomásokról.

Valakitől egyszer azt hallottam, vagy tán olvastam valahol, hogy: „Rómát csak a romok teszik érdekessé.” Hát ez nem úgy van; mert valamint a legszenvedélyesebb régészt ki fogják elégiteni azok a több ezer éves és valóban nagy-szerű omladékok, melyekre itten minden léptenyomon bukkanhat az ember: a legavatottabb műkedvelő sem fog panaszkodhatni, ha az új Rómának remek műveit megtekinti s áttanulmányozza. Egyik nagy hibája Rómának, hogy utcái nagyon rendetlenül vannak beosztva, úgy, hogy a bennök járó idegen alig képes magát kellőképp tájékozni. Csak három, a „Piazza del Popolo”-ból kiágazó utcát lehet némi tekintetben jól szabályozottnak mondani; ezek: a „Strada di Ripetti” a „Strada de Corso” és a „Strada del Babnino.” Legujjabban a vasúti indóházhoz közel a „Piazza del Termini” körül vannak szép egyenes utcák s gyönyörű modern paloták. A vatikáni oldalon mostanában kezdenek szép egyenes utcák épülni. A leghosszabb, legegyszerűsebb s legtágasabb utcái lesznek Rómának azok, a melyek a „Monte Mariano” felé húzódnak. A

koránt sines ahhoz mért fizetése. És a mint apáink és nagyapáink mondták, a „titulus sine vitulo” állapot nyomasztó hatást, anyagi gondokat teremt, a legveritéksebb munka dacára, az egész vonalon s a felebb menetelnek minden fokozatán; mert a fizetés, kezdve a közigazgatási gyakornokságtól, fel egész az alispánságig, alacsonyabb az állás igényeinél; mert a köztisztviselőnek — hogy morális függetlenségét ne is emlitsük — mindenkorai rangjához képest bizonyos válogatással kell felépnie, életmódjában „gentleman”-nak kell lennie, kifelé még reprezentálnia is. Mindez azonban pénzbe kerül, a mit nem adnak meg neki. Ez a hagyományos magyar baj, abból az időből származott reánk, mikor a közhivatali állások „nobile officium”-ok voltak, a mikor a közhivatali állást nem tekiutették élethivatásnak, kenyérkeresetnek, hanem megtiszteltetésnek, — bár azokból az időkből is maradtak föl példák s épp vármegyénk multjából bőven, a mikor kötéllal fogták az alispánt, biznyságául annak, hogy az a „nobile officium” a letűnt századok folyamán is már inkább frázis volt, mint valóság.

A kultur-államok — hogy messzire ne menjünk példákért — a Lajtán túl Ausztria épp a mult évben — a korigényekhez mérten orvosolták már a köztisztviselők fizetésének égető kérdéseit. Pláne: Ausztriában épp mostanában fejezték a közhivatali szolgák fizetés-szabályozását is. Ellenben a magyar köztisztviselő ajakán mindmáig hiába „eped buzgó imádság egy jobb kor” boldogító felviradása után.

Amde a hunyó század utolsó évében

legérdekesebb romok jobbára a város déli és délkeleti részében fekszenek, világos jelül annak, hogy a régi, Krisztus Urunk előtt volt Róma azt a táját foglalta el.

A máig is fennálló érdekesebb romok közül legyen elég itt csak egy néhányat megemlíteni, azokat t. i. melyek épp utunkba esnek. Ilyenek, hogy a Capitoliumnál kezdjük, 1. a Septimus Severus-féle diadalív még most is jól kibetűzhető felírással; 2. a Forum Romanum, a honnét föld alatt menve Titus császár diadalívig jutunk; ez az emlékmű arról nevezetes, hogy dombormű faragványain a Jeruzsalem ostroma alkalmával elfogott zsidók hátrakötött kezekkel első tekintetre felismerhetők; 3. a Nagy-Constantin császár béke-temploma, a Templum Pacis; 4. a „Palazzo Dei Caesari” az „isten”-nek (Deusnak) nevezett Nero császárnak egykori palotája, melyben néhány szoba egészen úgy szemléltető, mint Nero idejében állhatott, festményeivel s házi butoraival épségben; 5. s mindezeknek a romoknak koronája a római amphiteatrum, vagyis a Colosseum. Ez egy óriási építmény ciklopus falakkal. Itt mulatott a pogány római nép, itt ordította éhségében „panem et circenses” (kenyeret és színjátékot!) Még most is kivehetők a ketrecek, melyekből a kibocsátott orozslánok s más fenevadak a keresztényeket darabokra szaggatták; 6. szép s megtekintésre méltó a Forum Trajanum is, melynek közepén dombor vésetű, magas Traján diadaloszlopa áll, a mely belül üres s csigalépcsőkön egész a tetejére fel lehet menni, a hol a gallériáról igen szép a kilátás. Most az oszlop tetején a Szt.-Péter szobra áll.

Végre megtekintésre méltó még a katakombák. Egy szépen égő viasz gyertyácskát kezünkbe véve szállottunk le az ősi római pogány temetőbe, a mely később a keresztények mene-

mégis pirkadás dereng a „hegyek pilisein” — s épp a legfentebb fekvő Zemplén-vármegyéből jelenti meg az országnak minden irányba a villámos drót, hogy a köztisztviselőről, különösen pedig a politikai közigazgatás alkalmazottjairól, készséggel az áldozatra gondoskodik egy nagy vármegyének nemesen érző közönsége.

Igen: Zemplén-vármegye közönsége az első elsősége, a ki belátta, hogy az államosítás ígéretének sült galambjából a közigazgatás alkalmazottjai sem meg nem élhetnek, sem gyermekeiket nem neveltetik. Zemplén-vármegye közönsége az első elseje, a ki belátta, hogy avval, a mi mindent követelnek, törvény, szabályzat, rendelet halmazainak alapos ösmeretét, szorgalmat, ügyességet, becsületességet — nincs toább tűrhető arányban, a mit adnak: a sovány fizetés. Zemplén-vármegye nemesen érző közönsége az első elsősége, a ki belátta, hogy a köztisztviselőben is a szellemi munka értéke függ attól a kedélyállapottól, a melylyel végzik; s ha azt a „szegény” tisztviselőt gyöttri a gond, nem csak kedélye, de élet- és munkakedve is ellankad.

És jól tudva azt is, hogy épp a politikai közigazgatás az, a mivel minden élő embernek, születésétől kezdve a halálig, akad dolga, mert a mindennapi életnek minden mozzanata kaleidoszkópszerűen a közigazgatás szolgálatában tükröződik vissza, — élénk tudatában volt annak is, hogy a midőn tisztikarának anyagi helyzetén javít és köteleességérzetét emeli, szilárdítja, evvel önönmaga sorsán is javít; mert a mit elveszt a pótdátó-fize-

külő- és buvóhelyeül szolgált. Egy vezető kalauzolt bennünket az utvesztőben; de már rövid járás után mindnyájan kivánczoltunk a szabad levegőre.

A katakombák a legtöbb zárandokban, bennem is, inkább a borzadalmasságot, mint a meghatottságot idézte elő. A katakombákból egyházi átok terhe alatt tilos még csak egy porszemét is elvinni. E tilalmat a zárandokoknak mindig tudomásukra hozzák. S ezt abból az okból teszik a római pápák, mert ha mindenki csak egy porszemét vinne is el, akkor a sok-sok millió zárandok már rég elpusztította volna Rómának ezt a világnevezetességét, s mondjuk meg őszintén „kínos bányáját”, mert még sok-sok nem zárandok is Rómát azért látogatja meg s hagyja ott a pénzét.

Az újabb, vagyis Krisztus urunk születése után épült Rómának már igen sok a látnivalója. Mindenkinél, a ki Rómában gyönyörködni akar, azt ajánlom, hogy mielőtt valamit is meg nézett volna, menjen fel egy bérkocsin a Monte Pincio-ra, aztán Róma másik részére a Monte S. Petro-ra, a hol Garibaldi óriás lovasszobra áll s tudom, hogy nem bánja meg. Szébb pontokat s perspektívát nem lehet képzelni. Innét látjuk az egész Rómát teljes fenségében. S a mint ezeket a pontokat megtekintette, akkor menjen fel a Szt.-Péter bazilikának nagy kupolájába, s a kupolát körülövező erkélyről nézzen szét. S csak ha a szemé ezekről a helyekről Róma külső szépségeiben gyönyörködött már, akkor nézzen szét Róma belsejében.

Csak még azt akarom megemlíteni, hogy a Monte Pincio nemesak Róma, de a világ egyik legszebb nyilvános sétateré. A sok érdekesnél érdekesebb látnivalón kívül a legérdekesebb egy kis tó, közepén egy sziklaormon levő őrházikó, melyben egy nagy ingaóra van, a

tés révén, azt megnyeri a jobb közigazgatás vámján.

De nem az a célunk, hogy a t. vármegye közönségének a f. hó 19-iki közgyűlésen új éra kezdetét jelentő intencióit ösmertessük; az sem célunk, hogy a nemes felbuzdulást és készséget az áldozatra — mert csakugyan áldozat az a közigazgatási helyzet nyomozó értelmében — dicsőítsük. Az első célat szükségtelen, mert közismeretű; a másik felesleges, mert a „jeles eseményeket önmagát dicsőíti.“

Célunk, odafordulva a nagylelkű közönséghez, szívünkben a hála érzetével: *köszönni.*

Uraim! Le a kalappal!
Üdv a nemes vármegyének!
Üdv a jóra vezérlőknek!

Vármegyei ügyek.

Rendkívüli közgyűlés. A f. hó 19-ére hirdetett rendkívüli közgyűlés a bizottsági tagokat ily esetekben szokatlan nagy számmal gyűjtötte egybe az ősi terembe, a hol, igaz is, közérdekű ügyet régen nem tárgyaltak, mint volt ennek a rendkívüli közgyűlésnek első tárgya, t. i. 20%-os vármegyei pótdadó megszavazása már az 1900. évre, hogy abból a vármegyei tisztviselők fizetése emeltesse. Örök érdeme marad ennek a rendkívüli közgyűlésnek, hogy a szóban levő pótdadót közakarattal, minden ellenvetés nélkül, szavazta meg. A jövődöre nézve mégis, ha t. i. a politikai közigazgatás államosíttatnék, avval a kikötéssel élt, hogy szavazatából az államosítás esetére jogi konzekvenciák le nem vonhatók, sőt ha az államosítás bekövetkeznék, a most megszavazott pótdadó-teher megszüntnek lesz tekintendő, — vagy, a mint elnöklő főispánunk ömeltósága mondotta „a közönségnek mai nagylelkű elhatározása a jövődöre nézve terhes következtetéseket ne vonjon maga után.“ Ebbe az újabb teherviselésbe a kedélyek szépen belenyugodván, annak kijelentése után, hogy a szavazati joggal bíró tisztviselők a jelen kérdés felett szavazni nem fognak, szavaztak és mindannyian „igen“-nel szavaztak a jelen volt bizottsági tagok. — A milyen egyakaratu volt a közönség határozata, hogy t. i. a fizetésemelés terhének viselésétől nem idegenkedik, épp oly éles ellentét, szinte „osztályper“ fejlődött ki a részletetés kérdése felett. Az állandó választmány azt javasolta, hogy ez a vármegyei pótdadalmazás is, mint már előbb történt a hasonló célból kilátásba helyezett állami pótdadalmazással, a jelenlegi fizetések percent-arányában osztassák szét a tisztviselők, hivatalnokok, napidíjasok, sőt még a szolgák között is. Ezzel szemben *Meczner Gyula* az 1893. IV. t. c. illetve az ez évi márciusi közgyűlésen kimondott ha-

melyhez a hajtó erőt a víz szolgálja úgy, hogy ezt az órát, „perpetuum mobile“-nak mondhatjuk. Nyilvánosak, de csak belépődijért nézhetők meg a különféle szebb-szebnél villák s magán kertek. E tekintetben Róma páratlan a világon. Az újabb Róma nevezetes építményei között kétségtelenül legelső helyen áll a vatikáni Szent-Péter-templom.

Már az óriási Szent-Péter-tere oszlopcsarnokaival s a két óriási szökőkúttal, közepén a híres egyiptomi obeliskussal, megragadó. A templomba belépőt az előtte elterülő nagyság egészen elkábitja. Részletekbe nem bocsátkozom, mert a Szt.-Péter bazilikát leírni nem, csak bámulni tudom. Csak a minket magyarokat különösen érdeklő kápolnáról, mely a baloldali mellékhajónak legfelső részén található *magyar kápolna*, melynek nyugati falán *Attilának* illetve *II. Leó* pápának életéből az az esemény van remek dombormű márványcsoportozatban kivésve, a minek következtében a pápa Attilát Róma elpusztításáról, a feje felett kivont karddal fenyegetőző angyalra mutatva, visszatartóztatja. Legnagyobb uvevezetése pedig ennek a basilikának az, hogy Szt.-Péter apostol testi maradványai egy remek sirban elhelyezve itt pihennek.

A Szt.-Péter templomával közvetlenül össze van kapcsolva a pápának vatikáni palotája, mint mondják 11 ezer szobával. Híres benne a muzeum, a könyvtár s a képtár, melyeket mind megtekintettünk. Megnéztük még a vatikáni kertet is, megnéztük benne a lourdesi sz. Mária tiszteletére épített sziklabarlangot a vizeséssel. Ezer és ezer névjegyvet találtunk ott a világ minden tájkáról. Mi természetesebb tehát, hogy mi is egy rövid imát elmondván kedveseinkért, szereteinkért s a magyar hazáért, mi is, tiszteletünk s szeretetünk jeléül letettük a Sz. Mária lábához névjegyünket.

Kedves falusi idilli kép a vatikán kertben

tározat jogi álláspontjára helyezkedve, fizetésosztályok felállítását, azokban a fizetésemelésnek fokozatok szerint való szétosztást ajánlotta és ezen az alapon konkrét javaslatot is nyújtott be. Amaz a humánusabb, emez a méltányosabb irányzat, voltaképpen pedig az egyik is, a másik is a mostani állapotról jobb helyzet előteremtését célozza. A közgyűlés a két irányzat felett szavazással döntvén, 28 szóval 21 ellenében az állandó választmány javaslatát mellőzte s így hét szavazattal a *Meczner*-fele indítványt emelte határozattá, a részletek kidolgozásával pedig, mely a májusi rendes közgyűlésnek fog bemutatni, az alispán elnöksége mellett nyolc tagból álló küldöttség bízott meg, a melynek tagjaiul: *Fejes István, Hönisch Dezső, Katinszky Géza, Meczner Béla, Meczner Gyula, Spillenber József, Staut József és Szerviczky Odón* b. tagok választottak meg és küldettek ki. — A *Meczner*-fele javaslat szerint a *VI. fizetési osztályba* soroztatnék: az alispán 6000 K. fizetéssel, — a *VII. o.-ba*: a főjegyző és árvaszéki elnök 4800 K. fizetéssel, — a *VIII. o.-ba*, és pedig az I. fokozatba 3600 K. fizetéssel a főszolgabírók és a főpénztáros; II. fokozatba 3400 K. fizetéssel: árvaszéki ülnökök, III. fokozatba 3200 K. fizetéssel: a főügyész, I. aljegyző és a főszámvevő, IV. fokozatba 2800 K. fizetéssel: a főorvos és II. aljegyző, — a *IX. o.-ba* 2400 K. fizetéssel: az alügyészek, a III. IV. és V. aljegyzők, szolgabírók, árv. sz. jegyző, főlevéltáros és pénztári elnök; a *X. o.-ba* és pedig az I. fokozatba 2000 K. fizetéssel a közig. kiadó és I. alszámvevő, II. fokozatba 1800 K. fizetéssel a II. és III. alszámvevők, gyámpt. könyv., közigazgatási ígató, allelvéltáros és árvaszéki irattáros; a III. fokozatba a járásorvosok; — végre a *XI. o.-ba*, és pedig az I. fokozatba 1600 K. fizetéssel: az árv.-széki kiadó és ígató, a II. fokozatba 1200 K. fizetéssel az első oszt. irnokok és állatorvosok, a III. fokozatba 1000 K. fizetéssel a másodoszt. irnokok. — A joggyakornokok, napidíjasok eddigi fizetéseikben meghagytatnának, a vármegyei huszárok és őrhajduk bére átlag 10%-al emeltetnék. — Mindezekhez pedig kivántatnék évente 49,300 K. fedezet. Fedezetül ígérkezik, a) 20%-os pótdadóból 38,000 K. b) alapok hozzájárulásából 1200 K.; együttesen: 39,200 K. A hiányt tehát: 10,100 K. a mi arészeltetésből egyenként cc. 20% levonást vonna maga után. — A homonnai Laborez-híd újjáépítéséhez megkivántató; 100,000 koronás törlesztéses kölcsön jogügyletét tárgyzó közjegyzői okiratot, — ugyszintén az o. gy. képviselőválasztások alkalmával kiszolgáltatandó fuvardíjak ügyében átdolgozott szabályrendeletet, mely lapunk „Hivatalos Rész“-ében megfog hirdettetni, jóváhagyták.

Kuriai döntvény a földúzsora ellen.

Rendkívül nagy fontosságú határozatot hozott a kir. Kuria a napokban, mely hivatva lesz az utóbbi időben nagyon is lábrakapott földúzsorának legalább részben a végét vetni. Szokásban volt eddig egyes vidékeken, hogy a megszorult gazda az általa felvett kölcsön fejében lekötötte

található két keeske s két juh a kicsinyekkel, melyeket a pápa sétái alkalmával maga saját kezével szokott etetni.

Rómában, de egyáltalán egész olasz utazásunkban a „hírhedt lazaronik“-kal nem találkozunk, csak egyetlenegy koldus gyerekekkel ez is szerényen kért alamizsnát. Ugy látszik Olaszországnak ez a nevezetessége is pusztuló félben van, mint a mafia, s a briganti. Ez a jobb s modernebb esend is a rendőrségnek tulajdonítható.

Rómának mintegy 320 temploma és kápolnája között a Szt.-Péter temploma után a legnevezetesebbek és megtekintésre méltók a „Basilica S. Maria Maggiore“ Szűz Mária vagy „Havi Boldog asszony“ temploma. Ebben a templomban található és látható Megváltónk bölesőjéből egy darab deszkácska s a betlehemi jászoból is egy darab deszka. Egyik kápolnájában pedig a Szt.-Lukács evangelista eseteje alól kikerült Mária-kép.

Ezután következnek a „Laterani“ Szt.-János apostol és Kereszt. Szt.-János temploma, a mely a keresztény egyházaknak legrégebb, mondhatnók, hogy anyatemploma. Itt van a római káptalan-kanonokok stalluma is. E templom legnagyobb nevezetessége és látni valója, a többi közt, egy darab abból az asztalból, a melyen Krisztus urunk az „Úr vacsorá“-ját tartotta.

A negyedik pátriarkális bazilika a Szt.-Pál temploma, a mely már Róma területén kívül van. E templomban vannak egy remek oltár alatt Szt.-Pál hamvai elhelyezve. A négy Bazilika közül ez az, melyről mondják, s régi falmozaik-képei is tanúsítják, hogy *gör. katolikus templom volt s gör. szertartás szerint miséztek benne*. Tán ebből az okból adományozta I. Miklós cár is a zafirkóbból készült két remek oldalt, a melyeknek értéke együtt 700 ezer frank. Itt vannak Szt.-Pétértől kezdve a pápák mozaik képekben megörökítve sorban s ott van *XIII. Leó* őszentsége is.

ingatlanai egy részének a hasznélvezetét, a mi leszámítva azt, hogy a hitelező tőkétje után bús kamatot húzott, a mezőgazdasági életre is rendkívül békítőlag hatott. A kir. Kuria végre kimondotta, hogy az oly kötelezvényt, amelyben az adós kamat fejében ingatlanra hasznélvezetét köti le, *telekkönyvileg bekebelezni nem lehet*. Kimondotta továbbá, hogy a döntvénynek vizsgálható ereje is van, vagyis a *már megtörtént bekebelezések semmiek*. Az adós tehát, ki ily uzsoraüzletbe belement, földjét visszaveheti és hitelezője ellen uzsoravádat emelhet és a bíróság a hitelező részére mást nem ítél meg, mint a tőkét, ellenben az adós a földjének az uzsorás által élvezett hasznát is visszakapja. Az ország legfelsőbb bíróságának e nagyjelentőségű határozata őszinte örömmel tölthet el mindenkit, aki a százféle önkénynek kiszolgáltatott földművelő nép érdekeit szívén viseli. „U.“

Zárószámadás. A t. vármegye házipénztárának 1899. bevételeiről és kiadásairól a számadás egybeállítottván: 136,631 ft. 51 krnyi bevétellel szemben 136,177 ft. 46 krnyi kiadást, következésképp 454 ft. 05 krnyi pénzmaradványt mutat. A számadás rovatösszegei ezek:

A) Bevételek.	
(1898. évi maradvány:)	643 ft 73 kr.)
I. Állami javadalmazás:	123,011 ft 00 kr.
II. Cselekvő kamatok:	901 ft 58 —
III. Ingatlanok jövedelme:	— ft — kr.
IV. Alapok járuléai:	5,450 ft 00 —
V. Különböző bevételek:	3,585 ft 52 —
VI. Térítmények:	3,039 ft 68 —
A. I—VI.	136,631 ft 51 kr.

B) Kiadások.	
I. a) Központi tisztviselők stb. fizetése	31,966 ft 81 kr.
b) Kp. tisztviselők stb. lakaspénze	5,139 ft 99 —
c) Kp. árvaszék stb. fizetése	16,329 ft 92 —
d) ugyanannak lakaspénze	3,008 ft 33 —
e) járási tisztviselők stb. fizetése	38,983 ft 04 —
f) ugyanannak lakaspénze	4,999 ft 99 — 100,428 ft 08 kr.
II. a) Szolgaszem. fizetése	7,447 ft 77 kr.
b) ugyanannak lakaspénze	400 ft 00 —
c) lóart. átalánya	240 ft 00 — 8087 ft 77 kr.
III. Szolgaszem. ruházata:	2,230 ft 92 —
IV. H.v. helyiségek bére:	2,299 ft 68 —
V. Irodai szükséglet:	9,053 ft 53 —
VI. Napidíjak és utiköltségek:	7,176 ft 05 —
VII. Épületek fentartására:	475 ft 34 —
VIII. Egyéb rendszeresített kiadásokra:	514 ft 22 —
IX. Előre nem látható kiadásokra:	5,911 ft 87 —
B. I—IX.	136,177 ft 46 kr.

A zárószámadást az 1883. XV. t.-c. 4. §-a értelmében f. hó 18-án vizsgálta felül a t. vármegye állandó választmányja és 15 napi közszemlére kitette. A közszemlére kitett számadás ellen észrevételeket tehetnek és a májusi rendes közgyűlés előtt 5 nappal az állandó választmányhoz benyújthatják tárgyalás céljából az egyes közadózók.

Még sok más szép s megtekintésre méltó templom is van, de csak ezt a négyet említettem fel, mert a jubileomi bucsu elnyerése is e négy bazilika látogatásához van kötve. A kinek ideje volt, az még több templomot is megnezett.

En s kedves barátaim megnéztük még a „Pantheon“-t is, mely kisebbmértetű, egyszerű kupolás Mária-templom. Nevezetes csak azért, mert a kupolán át felülről kapja a világosságot s itt van eltemetve Viktor Emanoel király.

Szólok még valamit a világi profán épületekről is. Hát itt is igen sok szép nagyuri palota van s modern; de hiába, a mi szép Budapestünk az ő gyönyörű palotáival sokkal jobban fest. A királyi palota, a *Quirinál*, inkább kolosszális méreteivel hat, mint szépségével. Sok szép szobor és emlékoszlop van azonban Rómában s többnyire márvány- és gránitkőből, természetesen óriási nagyságban. Nagy hátránya a tereknek, hogy sem pázsit, sem bokor sem fa nem disziti, csak a sok fiáker. Igazán megfoghatatlan, hogy az olaszok tereiket, utcáikat nem fásítják be s ezért oly ridegek. Róma színházai s nyilvános épületei nem valami imponálók; lehet, hogy ennek az az oka, hogy többnyire szűk utcákba vannak beépítve. Szálló (hoteli), osteria (borkimérői), albergo (vendéglői) megszámlálhatatlanok, több mint a templom. No de ezen nem is lehet csodálkozni, hisz Róma a világvárosok legelsőbbje. Legnagyobb étkezőterem vannak a „Santa Martha“ zárandokháznak. Ezaz épület két étkezőhelyiségből áll, az egyikben reggelit szolgálnak fel, a másikban ebédet s vacsorát tálnak, a két teremben összesen mintegy 5000 (ötezer) ember étkezik egyszerre. A konyhákban irtalmas testvérek a szakácsok s ők szolgálják ki a közönséget is, napi 3 lira (=1 ft 35 krért). Kap az ember reggelire kávét kalácsot, ebédre négy tál ételt, 1/2 liter bort, sajtot s olasz gyümölcsöt; estére két tál étel, 1/2 liter bor, sajt, gyümölcs, még pedig bőségesen, csak

Folytatás a I. mellékletben.

Hirek a nagyvilágból.

A délafrikai harctérről ismét kedvezőtlen hírek érkeznek Roberts angol tábornagy óriási hadseregének helyzetéről. Az angol katonák sorait erősen tizedeli az influenza, sokat szenvednek az esőzésektől és a hidegtől is, mert nincsenek elegendő számmal sátraik és téli ruháik. A búrok ellenben jól felkészülve támadóan lépnek fel az egész vonalon, sőt egyes búr komandók hátban való megtámadással fenyegetik az angol tartalékhadakat. Roberts tábny. újabb 100,000 főnyi segédhadat kért s előterjesztést tett, hogy Buller és Warren tábornokok, kiknek működésével nincs megelégedve, visszahívassanak.

A búrok békekövetséget küldöttek Európába, hogy a nagyhatalmak valamelyikét rávegyék a béketárgyalások kieszközlésére. Remélik is, hogy érdekükben Miklós orosz cár megteszi a közbenjáró lépéseket.

Davis, az amerikai belügyi államtitkár, az angol-búr háború miatt lemondott állásáról és elhatározta, hogy az Egyesült Államokban, a hol most elnökválasztásra készülnek, nagy mozgalmat indít a búrok érdekében hogy a „Szabad Államok” vessenek gátat a „szentségtelen háború” tovább folyásának útjába.

Hirek az országból.

A katolikus nagy zarándoklat f. hó 24-én indul Bpestől Rómába. A zarándoklatban résztvesznek majd nem az összes püspökök a bíboros hercegprímás vezetése mellett.

A Képviselőház pénzügyi bizottsága két jelentős törvényjavaslatot tárgyalt le; az egyik az újsághirdetés meg a naptárbélyeg eltörléséről, a másik a börzei értékpapír-forgalom megadóztatásáról rendelkezik.

Az új váci püspök. Csáky Károly gróf, esztergami kanonok, a néh. Schusster Konstantin dr. utódaul váci püspökké nevezetett ki. Az új püspök most 48 éves.

Gulner Gyula, orsz. képviselő, ki a nemzeti párttal lépett be az országos szabadelvű pártba, államtitkárrá nevezetett ki a belügyi ministériumba. Az új államtitkár volt elődjének, **Jakabffy** államtitkárnak, a helyét s hivatalát holnap foglalja el.

Színház.

Országjáró **Halmayék**, teljes hat évi távollét után, mely idő alatt Pannonia földén aratták a babért, ellátogattak ismét hozzánk, Jazygia földrére, s immár egy hét óta a Sátorhegy tövében épült Tália templomának szívesen látott vendégei. Épp ma egy hete, husvét első estéjén, volt a beharangszó. Örvendünk, hogy a mi közön-

szel a baj, hogy itt is, mint egyáltalán Olaszországban, de különösen Rómában, mindent falajjal készítenek. A mi izlésünk kedvéért azonban a kedves testvérek már második nap jó paprikásan s borsosan főzték az ételeket. Egész Rómában csak egy magyar s egy német konyhát tartó vendéglő van, ez is úgy eldugva, alig lehet reá akadni.

A hamisítatlan olasz bor nagyon jó, de drága is ám a vendéglőkben s különösen a hotelekben. Azt hiszem azonban, csak az idegeneket szokták jól meghuzni. Különböztetünk, hogy a kedves taliánok minden idegent baleknek néznek s ugyancsak igyekeznek mindenféleképpen becsapni; azért Olaszországban minden idegen, mielőtt valamit venne, vagy a bérkocsit igénybe venné, előbb jól alkudjék meg, mert különben rettenetesen megnyúzzák, illetve meglapítják a pénztáráját. Merem állítani, hogy talán az egész Olaszországban nincs kereskedés, nincs bérkocsis, nincs szálló, a hol nem kellene alkudni, ha nem akarja az ember, hogy jól becsapják. Csak egy példát hozok fel. Egyik barátom egy Rómáról szóló képes albumot vett, melyért 10 lírát kért a kereskedő s aztán 6 líráért odaadta barátomnak s midőn kifizette a barátom, a kereskedő nekem ugyanezen művet 3 líráért a nyakamba akarta sózni, a mit aztán 2 líráért ide is adott. S így van ez minden más tárgy vételekor.

Rómának egyik nevezetessége a sok „rikancs” és az utcán áruló házaló. Borzasztó, milyen lármát csinálnak ezek; de meg az egész olasz nép is nagyon zajosan társalog, kiabál.

Közlekedésszükségei Rómának igen jók s modernek és elég olcsók. Van vagy 5—6000 (öt-hatezer) fiakker, sok omnibusz. Sok magánfogatot is láttunk, de mind egylovas. A kocsik igen szépek, kényelmesek, de egyetlenegy szép lovat se láttunk. Legjobban megbámultuk a vilányosokat, a melyek pehelykönnyűséggel robo-

ságunk megmaradt, mint volt, t. i. „nagyérdemű” és a tavaszi évad kapunyitásakor is elég szép számmal vonult be a Muzsák esarnokába. Szeretjük remélni és bízunk is abban, hogy színház-látogató kedve közönségünknek a rövid négy, legfeljebb öt heti évad legvégéig, a mikor romlásnak indul, hajdan sem erős színházunkat falbontó esakányok rommá változtatják, hiven kitart. Azért erre a cugos-podagrás, színészt, nézőt egyaránt megbetegített, s talán el is temetett „színház”-nak csufolt alkotmányra gondolva már most rázendítjük az Arany János versét:

A vén sirásó haldokol,
Jertek tehát ágya körül!
Ki annyit sirba fektetett,
A sor most ő reá kerül.

A hét története ez:

Vasárnap, április hó 15-én, bemutatkozúl a Nani-t adták, nem épp nagyszámu közönség előtt. De ez mást nem jelent mint hogy husvét vasárnapja volt, meg, hogy a darab már az unalomig ösmert a közönség előtt. — **Halmayné**-t hat év előtt láttuk, de ez az idő nyomtalanul siklott el felette, a mihez gratulálunk. Ma is gyönyörködünk kristálytisza és csengő hangjában, kedves játékában. — A többi szereplők majdnem mind újak. **Tisztay**-t már régebben ösmertük, mint igen jó kómikust. Ez este páratlanul kedves sváb atyus volt az öreg Kreutzer szerepében. — **Benkó** Jolánról és **Barts** Arankáról ítéletet még nem mondhatunk. — **Ferenczy** kellemes baritonja már is meghódította a közönség rokonszenvét. — A **Gabányi**-fivérek (Laci és Pityu) méltó fiai a nagyhirű öregnek, Arpad-apónak.

Hétfőn, április 16-án, két előadás. Délután: „Csókon szerzett vőlegény”, — este a „Falu rossza.” — Mind a két előadást a szokottnál kisebb közönség nézte. A délutáni előadás alatt mutatkozott be **Lévay** Sárika, a kit ugyenesnek is, kedvesnek is ösmertünk meg. — Este **Halmayné** megint ragyogtatta művészetét, de a mint egy fecske még nem esinál nyarat, ő sem pótolhatott ma mindent. — **Tisztay** (Gonosz) a legjobb Gonoszok egyikét mutatta be művészi nívón állott ábrázolásával. Ezt róla mindenki elösmerte. — **Ferenczy** (Göndör)l nagyon jó volt, játékban, énekben. — **F. Lányi** Irma (Boriska) jó színésznő, de azt hiszem nem szerepköre a bánatos, poetikus Boriskáé, a kit mi sokkal helyesebbnek ösmertünk, mint a hogy ő mutatta. — **Füredy** (Feledi) nem azt a tősgyökeres büszke parasztot alakította, a milyen kell hogy legyen Feledy, csak egy sablonos apát, a ki még a szereptudással is birkózott. A többi szereplő igyekezett emelni az összhatót. A kar: az bizony nagyon szerény volt.

Kedden, április 17-én, **Trilby**. **F. Lányi** Irma (Trilby) mai szerepében megmutatta, hogy ügyes és jó színésznő és hogy a világot jeleutó deszkák neki nem „terra incognita”; — de azért

tak dombnak fel s biztos lassúsággal dombról le. Igazán a csodával határos, hogy ha látja az ember ezeken a szűk utcákon, mint gabalyodik, torlódik össze a különféle járómu s a gyalogjárók tömegeiből senkit sem gázolnak el. A rendőrség roppant figyel, hogy a közlekedés biztos legyen, de ügyelnek a járómuvek vezetői is. Némelykor a hajunk szála az égnek meredt, a mint láttuk, hogy velünk szemben 2—3 fiaker, meg teherhordó talyigás jön s elől egy s hátul egy-egy villámos kocsis robot s még sem történt baj, mert mindenki megállott s az elsőbbséget a tovahaladásra mindig meg tudták állapítani s előre bocsátani.

Rómának s egyáltalában Olaszországnak specialitása a számár és az öszsvér.

E két állatot használják teherhordásra. De minő szekerök van? Két óriási magas kerékkel bíró talyiga. Talyigákon szállítják a speditörök a vasutól a portékát, talyigákon az építkezéshez szükséges anyagot, talyigán még a szénát s szalmát is. A teher nagyságához képest egy-két-, vagy éppen három állat is van befogva együtt. Többnyire egy számár s egy öszsvér együtt. Kómikusan érdekes, hogy minden számárnak s öszsvérnek a fejéhez oda van kötve egy nyaláb széna, a mely oldalról leesüng, s menet közben ebből eszik a számár, vagy az öszsvér. Ha Budapestten vagy csak egy faluban is ilyet látnának az emberek, csudájára futnának össze.

A római népnek külső megjelenése eléggé csinos, az intelligencia egészen európai divat szerint öltözködik. De testalkatára s areképére tekintve nem szép, az alsóbb rendű nép meg éppen csunya, egészen keleti típus, s úgy látszik keleti a szokása is, mert piszkos, háza, lakása tája undok a sok ocsmánságtól.

Szép férfiakat s szép olasz nőket csak Felső-Olaszországban lehet látni. Erről majd később emlékezzünk.

Csak még valamit Rómáról. Róma nem-

megint csak azt mzdjuk, hogy ez nem szerepköre. Töle látni pl. Ronow Agnest, Szécsy Máriát, Gertrudot, elemében lenne; már a hangja is hősnői tónusra termett; ha mégis trilbiztetik, abban nem ő a hibás. — **Halmay** (Svengali) nagyon jó volt; látszik, hogy mélyrehatóan tanulmányozta szerepét. — A többi szereplők jeleneteikben engedték észrevenni, hogy a szelrozsza minden irányából öszszesereglett tagok már kezdik egymást felösmerni, egyik a másikával öszszependülni. Csak a népség, katonaság: az ma is gyéren volt képviselve. — Egyet kell meg kiemelnünk, hogy a diszletek igen tetszetek. **Rozoga** színházunkban ezt is jól eső ujtásnak látjuk, a mi Halmaynak az érdeme.

Szerdán, április 18-án, itt először, **Blumenthal** és **Kadelburgnak Mozgó fényképek** c., Budapestre nosztrifikált bohózata. — A darabban sok a kacagtató jelenet, amin szünetlenül mulatott a szépszámu közönség. A színészek jó kedvvel és ügyesen játszottak. Vezetett a két **Gabányi** ma két nagyobb szerepben. Mind a ketten megérdemelt sok tapsban részesültek, kivált pedig **László** a szájhős lengvelt a legapróbb részletekig kidolgozott alakításban „nyagyon jól” adta. — **Tisztay** a bohémvéri após szerepében, — **Benkó** Jolán meg a hárpia anyós ábrázolásában kitünök voltak. — **Barts** Aranka, a fiatal aszszonyt szeretetreméltóan, — **Kövesdi** Evi a fiatal leányt sikkesen mutatta be, bár szeretett volna megszogni neki, hogy izlésebben öltözködjék. — **Molnár** Gyulának Kaján Tóbiása kabinet-alakítás volt. Alig birtuk elhinni, hogy a szerelmes színész áll előttünk a „dijbirkozó”-ban.

Csütörtökön, ápr. 19-én, a **Gésák**. — Habár nincs ember Ujhelyben, a ki annyiszor-mennyiszor már ne látta volna, mégis elegendően jöttek el megnézni a Halmay gésáit, kiket tavaly Kunhegyiek is fényes kiállításban mutattak be. Egyhangú vélemény, hogy ilyen Mimózáink még nem volt, mint Halmayné. Oly szép énekrészeket hallottunk tőle, melyek az újság ígőző hatását gyakorolták reánk. Megérdemelte a közönség ösztatlan tetszésnyilvánítását. Minden énekszámát ismételnie kellett. Toaletjei is nagyon szépek voltak. — **Molny** **Lévay** Sárika adta; kedves és szép alak volt; a kihívásokból, tapsokból neki is kijutott bőven. — **Barts** Aranka a francia leányt szépen énekelte, neki is meg-megújráznia kellett gyujtó dalait. — **Vun-Csit** nálunk nagyon jó kómikusok adták, a kik friss emléküinkben élnek; de dícséretére válik **Tisztay**-nak, hogy ő is nagyon tetszett, bár ő egész más temperamentomot öntött alakjába. — **Imári** márkit **Gabányi** László adta igen ügyesen; maszkja a Menelaoszé volt ugyan, de antul jobb, mert Menelaosz-Imári egyként hiszik, hogy ők „ellenállhatatlanok.” — **Halmay** (Bonville) képzeljék, nemesak hogy táncolt, de énekelte is, mégpedig imperterrite. — **Ferenczy** Regináld Falfax-a fess tengerész-hadnagy volt, gyönyörű baritonja kiválóan érvényesült. — **Katána** énekrészleteit **Molnár szavalta** el. — Csak az a nagy hiba,

esők templomairól híres, de arról is, hogy Rómában majdnem még egyszer annyi a pap s a szerzetes, mint egész Magyarországon, átlag 13 ezer egyházi ember található Rómában, s nekünk feltűnt, hogy a papi féle emberek *sohase köszöntik egymást*. A római nép azonban igen előzékeny különben s mindenki cicerone, a hordártól kezdve a kocsis, a kereskedő, sőt uri emberek is lelkesen magyarázzák Rómának szépségeit, sokszor tulozva vagy mint mi szoktuk mondani: „anzágoznak”.

Ivóvize Rómának kitünő, sőt egész olaszországban az appeninek pompás ivóvizet szolgáltatnak. Mint az olasz nép karakterisztikonjáról még azt kell megirnom, hogy igen kevés embert láttunk szivarozni, vagy pipázni sem az uri osztály sem a munkás nép az utban nem pipázik, vagy csak nagyon ritkán, de a vendéglőkben s a kávéházakban papot egyáltalán nem láttunk szivarozni, de annál több tubakolót. Nem tudjuk, hogy szokásból, egészségi szempontból nem színek-e, vagy pedig mert az olasz szivar s cigaretta nagyon rossz s drága, rosszabb a mienknél s drágább.

Az utban mi sem szitunk, de bizony a vendéglőkben vagy kávéházban s otthon úgy mint a törökök, s ebben velünk tartottak a poroszok is. A hol a vendéglőben szvar füstfelleglet láttunk, biztosan tudtuk, hogy ott vagy magyarok, vagy németek vannak.

Röviden, de velősen megnézzvén Rómát s nevezetességeit s a tapasztaltakat naplónkba bejegyezve, március 10-én d. u. fél 3-kor kocsikra ülve kihajtottunk az indóházhoz s a gyorsvonaton megkezdjük a visszautazást kedves hazánkba. Rómát 3 órakor d. u. megelégedetten s lelki örömmel telten hagytuk el.

Kirobogva a pályaudvarból még egyszer megemeltük kalapjainkat s hálás szívvel rebegettük: *Isten veled örökváros Róma!*

(Folytatjuk.)

hogy a kar, a mi pedig operetnél földolog, sem nem bir, sem nem tud kiteni magát. — A szép diszletek Halmayt ma is dicsérték.

Pénteken, ápr. 20-án, a *Mozgófényképek* másodsor. — A bemutató-est alkalmával, kivált az első felvonásban tapasztalhattuk vonatottságnak ma nyoma sem volt. Az előadás elejétől végig úgy ment, mint a karikaesapás. A pompás előadást végig nézett szép közönség remekül mulatott.

Szombaton, tegnap, *Szulamit*. Erről jövő számunkban.

a + b

Jövő heti műsor. Ma két előadás d. u. 4 órákor gyermek és népelőadásul félhelyárakkal: „Boriczky Dani”, a repülő eszmadia. Enekes bohózat. — Este 8 órákor itt először: „A Kurucfurfang. Legújabb eredeti pályanyertes történeti vig színmű a budapesti népszínház műsoráról. Irta ifj. Bokor József. — Hétfőn, április 23-án, zónaelőadásul félhelyárakkal, „A Parasztkisasszony, eredeti népszínmű dalokkal és táncal 3 felv. Irta Bereczik Árpád. — Kedden, április 24-én, itt először „Napoleon öcsém”, eredeti bohózatot vigjáték. Irták Guthi Soma és Rákosi Viktor. — Szerdán, április 25-én, „Lili” francia operet. — Csütörtökön, április 26-án, itt először „Katonák” Thuri Zoltán társadalmi színműve a budapesti vígszínház műsoráról. — Pénteken, április 27-én, zónaelőadásul félhelyárakkal, „Sanyaró Vendel, a diurnista” eredeti bohózatot életkép, dalokkal és táncal 3 felv. — Szombaton, április 28-án, itt először „A Görög rabszolga”, legújabb angol operet a budapesti népszínház műsoráról. Zenéjét szerző John Szidney — Vasárnap, április 29-én, két előadás d. u. 4 órákor gyermek és népelőadás félhelyárakkal „Mátyás Diák” vagy: „A cinkotai nagyítce”, történeti vig színmű dalokkal és táncal. Este 8 órákor a „A vereshaju”, eredeti népszínmű dalokkal és táncal 3 felvonásban.

Különfélék.

— **Királyi adományok.** Ófelsége a király, kabinetrodája útján és főispánunk közbenjárásával, Sztók József laski lelkésznek 50 K., — Turkinák János szukói és Homadka Miklós csukalóci tanítóknak egyenkint 30 K., — végre Bukó András deregyei lakosnak és Murin Jánosné haburai lakos tanító özvegyének külön-külön 20 K. legkegyesebb adományt küldött.

— **Személyi hírek.** Dókus Ernő es. és kir. kamarás, az ujhelyi vál. kerület o. gy. képviselője, e hó 18-án Ujhelyben időzött. — Dékány József kir. alügyész hosszabb szabadságának lejártá után hazatért és megkezdte hivatali működését. — Sebeők Antal dr., honv. ezredorvos, t. barátunk látogatás céljából Nyitráról S.-A.-Ujhelybe érkezett. Holnap Szatmárra utazik, hogy jelen legyen a jótékonycélu hangversenyen, a melyen leánya, Sebeők Sárka kisasszony is — ki művészi énekével f. hó 8-án S.-A.-Ujhelyt bájolta el — közre fog működni.

— **Kazinczy-emlékünnap.** A piaristák vezetése alatt álló s.-a.-ujhelyi rk. főgimnázium ifjusága kedvező idő esetén május 1-én fog a Kazinczy-mauzóleomhoz kirándulni Széphalomra, hol énekekkel, szavalatokkal és emlékbeszéddel mutatja ki háláját a nagy tudós iránt.

— **Április 11 főgimnáziumunkban.** A sátoralja-ujhelyi piarista főgimnázium az 1848. ápril. 11-én szentesített törvények emlékét f. hó 20-án ülte meg. A szép iskolai ünnep egyik kiemelkedő pontja Várkonyi Flórián VII. o. tanuló emlékbeszéde volt, mely a lelkesedés hangja mellett a szorgalom és emlékbeszéddel mutatja ki háláját a nagy tudós iránt.

— **Esküvő.** Juhász Ilonka, Juhász Jenő köz- és váltó ügyvéd t. barátainknak kedves és szép leánya, tegnap délelőtt lépett házasságra Keresztessy Gyula dr.-ral, a nyiregyházi kir. törvényszék aljegyzőjével, Keresztessy István, a Desseffy grófok szabolcs-vármegyei uradalmi jószágigazgatójának és nejeinek Frank Vilma úrasszonynak szépművészi fiával. — A polgári kötést Dókus Gyula vm. főjegyző es. és kir. kamarás, a család rokona és barátja, teljesítette, a kőtés végén szívből jövő szép szavakkal üdvözlőlvén a szerető ifju házaspárt. Az egyházi áldást a ref. templomban Fejes István ref. lelkész adta a boldog házaspárra, költői lendületű alkalmi beszéd kíséretében. Az elegáns uri fogatokon jövő-menő fényes és elegáns násznépnek úgy a polgári, mint az egyházi kötésnél különösen a család nagy számu rokonsága, barátai és tisztelti sorából sok nézője volt, a kik velünk együtt őszintén gratuláltak és gratulálnak a szerető ifju párnak mint az örömszülének is.

— **Időjárásunk** a hetek óta tartó hives irányzatból tegnap a tavaszias felé fordult. Bizony most már így maradhatna közkívánatra, mert testünk lelkünk befáradt a fűttetésbe.

— **Ruzsioska Kálmán dr.**, kir. tanácsos Zala-vármegyének jeles tanfelügyelője, összegyűjtött és sajtó alá rendezett beszédeit ily c. alatt: *Beszédek a tanügy és társadalom köréből* könyomatja és könyv alakjában közre adja. A mű ára két korona, mely összeg Zala-Egerszegre küldendő a f. hó végéig. Ajánljuk a népoktatásügy barátainak szíves figyelmébe.

— **Helyreigazításul.** „Ös-ember barlangja” cím alatt a „Zemplén” mult számában egy közlemény jelent meg, mely arról adott hírt, hogy én az azari hegyek közt egy ös-emberlakta barlangot fedeztem föl. E közleményre helyreigazításul és az igazság érdekében a következő megjegyzéseket kell tennem. Régészeti kutatásaim közben csakugyan nagyon sok nyomát fedeztem fel annak, hogy az azari hegyek lábainál ös-emberek tanyáztak; pl. nagyon sok itt az obszidián-szilánk, az obszidián-nyilhegy, a mi kétségtelenül tanúsítja, hogy itt az ös-emberek szerttek tanyázni. Maguk e helyek is szélről védett, napsütött magaslatok, a melyek igen alkalmas helyekül kínálkoztak az ös-embernek, hogy ott állandóbban tartózkodjék. Tavasz nyitásával folytatott kutatásaim közben egy barlangszerű nyílást fedeztem föl, a melyről — mivel közelében megszámlálhatatlan obszidián-szilánk hevert — első tekintetre azt hittem, hogy barlang-üreggel, mely az itt tanyázott ös-embereknek lehetett lakóhelye, állok szemben. Akkor mindjárt nem volt módomban bővebben átvizsgálmi az üreget s így az első tekintet hatása alatt tett elbeszélésem nyomán kerülhetett a mult közlemény a „Zemplén”-be kissé meg is bővített alakban és kiszinezett formában. — Most azonban alaposabb vizsgálódás után kiderült, hogy első feltevésomben csalódtam, mert a barlangnak látszó odu talán földcsuszamlás útján keletkezhetett az utóbbi időben és távolról sem lehetett „ös-ember barlangja.” E helyreigazítással tartoztam a „Zemplén” olvasó közönségének és a dolog iránt élénkebben érdeklődőknek. Különben az „Azar környékbeli ös-embertanyákról” az „Akk” májusi füzetében t. szerkesztő ur szíves engedelmével egy közleményt adok.*) Kis-Azar, 1900. április 18-án, ifj. Berecz Károly, ev. ref. tanító.

— **A Tokaj-Hegyalja** c. laptársunk, mivel hogy Szerencsen a f. évi március hó 14-én dühöngött tűzvész nemesak már akkor kinyomva volt ez évi 11-ik számát, de a könyvnyomtatás műhely is elhamvasztotta, most, ápr. hó 19-én adta ki VIII. évfolyamának 11-ik számát a régihez hasonló alakban és nagyságban. Az ugy kulturális, mint közgazdasági tekintetben missiót teljesítő „Tokaj-Hegyalja”-nak szellemi és anyagi támogatását szerkesztő-kiadója, Simon József, lapunk útján is szíves érdeklődésére ajánlja a nagy közönségnek. — A hamvaiból új életre támadt „Tokaj-Hegyalja”-t kollegiális örömmel köszöntjük.

— **Gyilkos mozdonyvezető.** Szabó Ferenc homonnai lakos, a M. A. V. mozdonyvezetője, ki már régebbi idő óta megöléssel fenyegette Stefáncsik Lajos mozdonyvezetőt, boszuját tegnapra viradó éjjel M.-Laborez vasuti állomás pályaudvarán végrehajtotta. Stefáncsik Ujhelyből az 1662. számú tehervonatot vezette be az állomásra, a hel ellenfele már várakozott reá. Rövid szóváltás után Szabó szemére lobbantotta Stefáncsiknak, hogy házas életük boldogságát feldulta s még mielőtt csak egy szót is mondhatott volna mentségére, élesre kifestését Stefáncsiknak a szívébe mártotta. Stefáncsik egy jajkiáltás nélkül összerogyott és meghalt. A gyilkost elfogták.

— **Eljegyzés.** Kálósi Miklós S.-A.-Ujhelyből eljegyezte Neuspiller Róza kisasszonyt Kassáról.

— **Viharágnyuk felállítás.** A m. kir. országos meteorológiai és földmágnességi intézet kiküldöttje Budapesről Ujhelybe érkezvén tegnap megkezdte a s.-a.-ujhely-szöllőskei rajvonal kitűzését. E rajvonalon a szervezkedést ápr. 23-án befejezi s ápr. 25-én kitűzi azoknak a viharágnyuknak a helyeit is, a mely viharágnyuk a s.-a.-ujhely-s.-pataki rajvonalban fogják felvenni a küzdelmet a viharos felhőkkel. Az Emmerling-féle 2 mteres gyorstűzelő viharágnyuk a megfelelő „dörg” készlettel, ugyszintén a Farkas-Faragó-féle magyar szabadalmazott viharágnyuk is, a melyek hangcsótoldalékkal bírnak és 5 kg.-os durva szemcséjü puskaportöltéssel durrannak, Ujhelybe már megérkeztek s valószínű, hogy a rajvonalban, ha ma még nem is, de holnap már megszólalnak.

— **Nagy tűz.** B.-Olaszi községben, írja tudósítónk, folyó hó 18-án este féltizenegy órákor erős északi szélben, ifjabb Koleszár György kisbirtokos udvarán, eddig ismeretlen okból tűz ütött ki. A pusztító elem rövid pár óra leforgása alatt 40 lakóházat és 106 melléképületet hamvasztott el. Leégett a római katolikus templom is, melynek 230 fontos harangja összeolvadt és alázuhant. Elpusztult 21 darab

*) Kérem és várom.

Szerk.

szarvasmarha, 12 darab sertés és számtalan lábas jószág. Még emberéletet is követelt a pusztító tűzvész, a mennyiben egy Molnár Apollónia nevű 16 éves leány a tűzben lelte halálát. A kár mintegy 58000 korona, melynek egy része a biztosításból megkerül. Mentésről szó sem lehetett, mert a pusztító elem az utat teljesen elzárta a község alatt folyó „Bodrog” vízéhez. A megégett lakóház és élelem hiánya miatt a szabad ég alatt nyomorognak. A lakoságnak egy része szomorú jövőnek néz elébe.

— **Nem jó szunyókálva pipázni.** Erdemes kalandja volt egy kohanózi embernek e napokban. Ugyanis Homonnára vitt egy szekér szénát eladni. Az uton — miközben elszunyókált — a széna, valószínű a pipájából kiugrott szikrától, amugy is nagy szél lévén, kigyulladt. Nosza sietett is atyánkfia legalább a koci elé fogott lovakat biztonságba helyezni, mert a szénát, valamint a szekeret nem lehetett a megsemmisüléstől megmenteni. Szomorú arccal balagott tehát vissza falujába, elmélkedve azon a régi igazságon, hogy nem jó szunyókálva pipázni.

— **Női ruhaszabás és varrás tanulására** kitűnő alkalom kínálkozik Sárospatakon. Özv. Lengyel Samuné Budapestről a május és június hónapokat ott fogja tölteni s országosan ismeretes rendszerében a kezdőket 30 frtért, az ismételőket (saját további tanítványait) 15 frtért fogja két hónapi oktatásra elfogadni.

— **Margit krém.** Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen híres aradi gyógyszerész ezen kiváló arezkenőcsét ne ismerne. Ugyanis az összes készítő szerek között a Margit kréme örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a bőr mindennemű tisztatlanságát szeplőt, pattanást, stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot széppé, üdév varázsolja. Nagy tégly 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerertárban. Utánzatoktól ovakodjunk.

— **Veszetség.** A minap a Csalogany utcában egy gyanus kinézésű és viselkedésű kutya két gyermeket megmarta. A rendőrség a kutyát elfogatta és állatorvosi megfigyelés alá vetette. A megmarta gyermekeket szülei felvitték a budapesti Pasteur-féle intézetbe. A gyanus kutya az állatorvos megfigyelése szerint eddig egészségesnek bizonyult.

— **Betörés.** A f. hó 19-én Meskó Elek Magas-hegyi borházában, a hol Lukács András vincellérnek állandó lakása van, betörő járt, aki az ajtó betaszítása után a vincellér szobájába behatolva, egy szekrényből 15 koronát és egy ezüst órát láncostól ellopott. A tettest a rendőrség eddig eredménytelenül nyomozza.

Selyem-damaszt-ruha 9 frttól feljebb

12 méter, póstabér és vámmentesen szállítva — mintákat pedig póstaförúaltával küldenek: valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.**

—Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 4.

Irodalom.

Az „Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez” c. havi folyóiratunknak 1900. évi, egyzersmind a VI. évfolyamnak *áprilisi* füzete a következő tartalommal jelent meg: 1. Obszidián-eszközök a Bodrog környékén. Rómer Flóris u. 2. Zemplén-vármegye történelmi földrajza (XXI. közl.) Irta: Dongó Gy. Géza. — 3. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (50. folyt.). Latinból: Dongó Gy. Géza. — 4. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (50. folyt.). Latinból: Dongó Gy. Géza. — 5. Babotsay Izsák, Tarczal v. notáriusának naplója. (4. folyt.) Közli: Hubay Kálmán. — 6. Szirmai András naplója. (46. folyt.) Közli: Karsa Ferenc. — 7. A sárospataki ev. ref. főiskola rövid története. (2. folyt. két képpel). Irta: Szinyei Gerzson. — 8. **Levelesláda:** A br. Sennyey-család levelestárából. (VII.) Közli: Lojda József. — 9. Zombory Hasznos Péter nemesi kiváltság-levele. (2. folyt. és vége.) Latinból: Matolai Etele. — 10. Sáros-Nagy-Patak régi jegyzőkönyveiből. (V.) Közli: Dongó Gy. Géza. — 11. A tarczali „Szarvas” szőlő történetéhez. Közli: Dongó Gy. Géza. — 12. Rákóczi-, vagy Zrinyi-kincsek. (I.) Közli: Dongó Gy. Géza. — 13. Trautsohn herceg birtokba helyezése. Közli: Fodor Jenő. — 14. Fenyegető levél a husszitáktól. Közli: Dongó Gy. Géza. — 15. **Irodalom:** Árpádkori sirléletek Zemplén-vármegyében. — 16. A „Nagy Iván” család-történeti értesítő. — 17. **Tárca:** A homonnai Drugeth-család romlása. (I.) Irta: Takáts Sándor dr. — 18. A szerkesztő postája. — A havonkint 2—2 nagy iven megjelenő „Adalékok”

Folytatás a II. mellékleten.

nyilvánuló tiszteletben, szeretetben és dicsőségben, de szívesek voltak ők is alkalmat szolgáltatni arra, hogy visszafizessük a szeretetnek, a családi örököknek egy csekély részét, melyől ők 25 éves működés alatt a családfő a mi javunkra őket megfosztotta. Boldog tudat ily apával bírn, női erényekben bővelkedő nőnek ily férjjel dicsekedni, látni és érezni, hogy szeretetük és imádások tárgyában, mennyi hű testvérrel, mennyi jó barátal osztozkodnak.

Ez év július 7-én 23 éve lesz, hogy bekapogtattam hozzá; mintha most is előttem állana a magas sudar alaku fiatal igazgató öszülő hajzatával, barátságos fogadtatása, atyai jó indulata és a szegény megboldogult nagy nevű Arvay rábeszélése folytán első zsidó tanulója lettem az intézetnek, pedig én csak tanácsot jöttem volt kérni. Voltam hű tanítványa, lettem később kártársa, most barátságával dicsekszem, elmentem tehát hozzá az ünnepség lefolyása után, hogy családom nevében is a jó Dezső bácsinak átadjam szerenese kívánatait; annyira meg volt hatva, oly boldognak mondotta magát, hogy szeretett tanítványai által rendezett ünnep oly szépen sikerült. Bucsuzáskor megölelt és megcsókolt, én szóltan meghatottsággal függttem ajakán, de éreztem, hogy e esők összes tanítványainak szól. Ott voltak kedves pályatársaim mindannyian, jertek tehát osszátok meg velem a mester csókját és vigyétek haza az iskolába az összes pedagógia legfőbb eszközét a szeretetet, mert erre Dezső Lajos tanított bennünket.

Schneider J.

Mi az oka, hogy népünk közt oly lassan terjed a gyümölcsfatenyésztés? Mit tehet az iskola annak előmozdítása érdekében?

Rég elmúlt az az idő, a mikor a föld ős termőereje kevés fáradsággal, ugyszólván önmagától, primitív mivélési eszközök használata mellett is meghozta dus termését; a mikor az agrikulturn ország lakója csakugyan elmondhatta: „Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita.” E tekintetben a helyzet ma már sokkal rosszabbul áll. A ki ma földmivélést üz s abból akar megélni, annak ma már bizonyos foku intelligenciája, illetve képzettsége legyen, hogy a gazdálkodást „okszerűen,” azaz a kellő körültekintéssel, a körülményekhez alkalmazkodva üzhesse s a földmivélés terén netán felfedezett előnyös újításokat felhasználhassa. Hogy kiaknázhassa a gazdálkodás olyan ágait, a melyek nálunk ma még — egyes kivételektől eltekintve — ugyszólván parlagon hevernek, de a melyekből a gazdának — mint azt más országok példái mutatják — nem megvetendő jövedelme lehet. Ilyen gazdasági ág, a mely még nálunk koránt sincs felvirágoztatva, egyebek közt: a gyümölcsfa-tenyésztés is.

Elszorul az embernek szíve s szinte megbotránkozik, ha látja azt a vandalizmust, mit tudatlan népünk véghez visz a kőzutaik mellett elég gyéren előforduló fákon, mikor ugyanis gyümölcse miatt az ágait összevissza törí annyira, hogy a fának e miatt el kell pusztulnia. Vagy ha látjuk, hogy már felserdült fiatalágunk minden ok nélkül lehántja az ilyen fák kergét s belevág — csak úgy pajkosságból — fejszével. Holott a helyett inkább ültetni kellene fákat! Mennyi fa elférne azokon az itt-ott széles mesgyéken s sok helyütt egyébre fel nem használható — a hol pedig fa diszlene — u. n. „termékellen terület”-eken! Vagy ha látjuk a lakások melletti üres belsejégeket, szinte hajlandók vagyunk azt hinni, hogy népünk a gyümölcsöt talán nem szereti; mert ha szeretné, be kellene ültetni legalább lakóházának telkét gyümölcsfákkal. Pedig ha azt következtetnők ebből igen csalódnának! Népünk a gyümölcsöt szereti, mit az is bizonyít, hogy: ha valakinek a kertjében csak félig érett, nem is a javából való gyümölcseről tudomást vesznek, azt ugyan bajosan őrizheti meg a tulajdonosa; mert elhordják még galyastul is. Mi hát ennek az oka?

Hogy mi az oka, hogy népünk, dacára annak, hogy a gyümölcsöt szereti, még sem igyekszik a gyümölcsfákat tenyészteni, szaporítani? arra szerény véleményem szerint e két szóval megfelelhetünk: népünk tudatlansága, mivéletlensége.

Népünk olyan, mint a gyermek; szereti a fát, mikor az gyümölcsessel meg van rakva, ültetné is azt, ha az mindjárt az első évben hozna termést, de minthogy az csak évek múlva terem, addig pedig gondos ápolást igényel: ahhoz nincs türelme, hogy éveket ingyen ápolja; mert mivéletlenségénél fogva a fejlődésében ő nem tud gyönyörködni, ő azonnal — lehetőleg — már az első évben kézzel fogható hasznot akar. Ugyancsak a mivéletlenség a gyermekes gondolkodás kifolyása az a nagymértékű önzés is, mely szerint minden munkájának gyümölcsét kizárólag ő maga akarja élvezni; nem tud mélyebben gondolkodni; mert akkor észébe kellene jutnia, hogy ha elődei is ilyen önző gondolkodásuak lettek volna s ők se tenyészettek volna

fákat, akkor még az a kevés gyümölcs se lett volna, a mi mégis tényleg van.

Minthogy tehát a gyümölcsfatenyésztésnek a tudatlanság s mivéletlenség a legnagyobb akadálya: ebből önként következik, hogy az iskola s az oktatás az, mely a gyümölcsfatenyésztést előmozdíthatja.

Az iskolában tanulja meg az ifju nemzedék, hogy a fa is szerves lény, annak is van gyomra (gyökere) tüdeje, nedvkeringése stb. s ő is megérzi, megsínyli, ha szerveit megsértik; megtanulja, hogy egészség tekintetében is jótékony befolyása van a fának: szelidíti, enyhíti stb. az éghajlatot. S ha a gyermek ezeken kívül tudatára jön továbbá még annak, mennyire lehet oltás által a fát nemesíteni s mily jövedelmező forrássá válhatik, egészen más szemmel fogja a fát tekinteni s következőképp sokkal jobban meg fogja becsülni, mint a mostani generáció, a melynek nagyobb része arról mit sem tud s éppen ezen tudatlanságának lehet leginkább tulajdonítani, hogy a fát nem tudja kellően megbecsülni.

Ezekután tanítsuk meg növendékeinket a fanemesítés különböző módjaira. A legtöbb iskolánál van u. n. „faiskolá”-nak kihalított kis terület. Ne hagyjuk ezt parlagon heverni, hanem használjuk fel arra, a mire rendelve van. A hol pedig az nincs meg, vagy pedig ha van, céljának nem alkalmas (mert sajnos „faiskolá”-nak szánt terület sok helyütt olyan, hogy annak éppen nem alkalmas), ez esetben ne sajnáljunk 1—2 □-öt területet a magunk használatára adott kertből arra a célra fordítani, a hol növendékeinket a gyümölcsfatenyésztésre gyakorlatilag kioktatjuk.

De ezzel se elégedjünk meg, hanem hasunk oda, hogy minden nagyobb növendékünk kapjon otthon 1—2 □ méternyi területet, melyet faiskolának felhasználhasson; ezzel azt érjük el, hogy nemcsak növendékünk gyakorolja be magát a gyümölcsfa nemesítésbe, de még az otthon lévő is elsajátítja a fanemesítést s megkedvelik a gyümölcsfát. Különösen ha magunk is néha buzdítás s ellenőrzésképpen meglátogatjuk egy-egy növendékünk ilyen fiók-faiskoláját, mely alkalommal leginkább hathatunk a szülőkre s a felnőttekre.

S ha az így megkezdett munkát tovább folytatjuk az ismétlő s a közoktatási kormányunk által tervebe vett „gazdasági ismétlő iskolában” rövid idő alatt olyan generációt nevelünk, a mely a gyümölcsfát meg fogja becsülni s saját jóléte érdekében tenyészteni. A nép könnyebb megélhetését így előmozdítván, mi is meg leszünk jutalmazva, mert a hol a nép jó módu, ott a tanítónak is jó dolga van és megfordítva. De meg leszünk jutalmazva azon boldogító öntudat által is, hogy hazánk jólétének emeléséhez némi csekélységgel mi is hozzájárultunk.

Adja isten, hogy úgy legyen!
(Mernyik.)

Szabó Endre,
tanító.

Tanügyi apróságok.

A főváros könyvvásárlása. Köztudomásu, hogy ez évben indul meg b. Eötvös József összes munkáinak első végleges teljes kiadása, melynek jövedelme b. Eötvös Loránt nagylelkűségéből a „Tanítók Háza” javára fordítatik. Budapest székes főváros tanácsa most elhatározta, hogy e kiadást az összes fővárosi községi iskolák számára megszerzi. — Így a főváros kilencvehat példányra fizetett elő iskolái számára. A nemes példát bizonyára követni fogják a megyék és vidéki városok is, mert nincs magyar író, kinek művei az ifjuság szellemére és erkölcsére nemesítőbben hatnának, mint épen Eötvös munkái. De a kiadás jótékony célja is kívánatos teszi, hogy a megyék és városok megszerezzék e munkákat iskoláik számára, ilyképen támogatván a nélkülözéssel küzdő derék magyar tanítókat. Vajha minél több törvényhatóság követné Budapest székes főváros nemes példáját.

A szerkesztő biz. postája.

Többeknek. A tanítói gyűléseken megjelent állami tanítók uti számlái mindenkor a tanító-egyesület elnökségéhez, vagy pedig a járásköri elnökökhöz küldendők be, már a szerint a mint vagy a körü, vagy pedig a nagy gyűlésen vettek részt. — Az elnök ezeket együttes kimutatás kíséretében terjeszti be a tanfelügyelőséghez.
F. I. Abara A vers jönni fog. A levélben említett értesítés a jelzett helyen szüntén megjöv.

CSARNOK.

Tavaszi dalok.

IV.

A hol szép asszony jár,
Eneleg a szellő,
S mosolyog a hő nap,
Ha egünkre feljő.

Szép asszony, jó asszony
Földünk ékessége;
Vigyázzatok arra,
Hogy szó meg ne sértse!
Azért terem a szép,
Hogy szívünk nevelje;
Legyen hát közöttünk
Mindenütt szeretve!
En ha szépet látok,
Az égre gondolok,
S örülök, mint mennyben
A boldog angyalok.

V.

Tettben van a szív ereje,
Fénye ég a szemben;
Ha látom azt tündökleni,
Örül csak a lelkem.

Ki tavaszkor úgy behinted
Virággal a rétet,
Mindenható a jó szívet
Földi utján védjed!

A jósnak fénye, árnya
Csak áldást hint szerte . . .
A ki látja — Uram, Isten
Hadd, örüljön benne.

VI.

Elhervad a fű, fa s virág,
Ha a hő nap érte;
De a ki jó, annak sehol
Ne legyen a vége!
Lelke, mint a virág-illat,
Szálljon az egekbe,
Hogy jósága arany-fényét
Hintse onnan szerte;
Aldja meg az én Istenem
A jókat ezerszer!
Fényes csillag már idelent
A jószívü ember.

VII.

A hol jó asszony jár,
A kő is ezt mondja:
A jó Isten szemét,
Ne vegye le róla.
Az alföldi réten
Virágok virága,
A ki meleg szívvél
A szegényt megszánja.
Jó Emözse, kedves asszony,
Az árvát ruházza,
Uj-Szegeden a rózsák közt
Nem is akad párja.

VIII.

Rózsafa az édes anya,
Ha gyermekét tartja;
A legszebb ág, minden ág közt,
Nézzétek: a karja!

Sok a virág, s rózsabokor
A szegedi kertben;
De mint a jó édes anya,
Nincsen oly szép egy sem.

Szép a csillag, szép a jó nő,
De nincs annak párja,
Ki gyermekét becézgeti
S kebelén táplálja!

(Szeged.)

Majzik K.

Asszonyok.*

Valahányszor a „Háztartás”-t a kezembe veszem, mindig valami jóleső, boldog érzés hat át, látva azt, hogy még nem halt ki egészen az igazi magyar asszonyok faja, amelyről a költő is oly áhitattal zengi:

„Magyar nőnek születni
Nagy és szép gondolat . . .”

Elgondolkodom ilyenkor azon, hogy milyen nagy dolgot is vitt véghez Wlassics, a gavallér miniszter, mikor nálunk annyira elősegítette a nőemancipáció diadalát. Nekem szinte rosszul esik, hogy a női szív eszménye többé ne a szerelem álma és annak megvalósulása: a magyar háziasszony, hanem a tudomány, a jogegyenlőség, a harc a férfinnemmel, legyen.

Ugy látszik pedig, a nő ki akarja venni a maga részét nemcsak az életküzdélemből, mert ez egy felséges elhatározása a női léleknek, hogy az önfentartás, a megélhetés nagy és nehéz munkáját gyenge vállain hordozza, hanem sajnos, az élvezetekből is.

Vajjon jól van-e ez így?
Miért ne?

*) Kürthy Emilné szerkesztésével és az Athenaeum kiadásában megjelent „Háztartás” a magyar háziasszonyok közlönye legújabb száma valóságos tárháza a sok hasznos és érdekes tudnivalóknak. Különösen nagyon szép és rendkívül érdekes az „Asszonyok” című közlemény, mely t. olvasóink érdeklődésére számíthat, miért is egész terjedelmében adjuk lapunk mai számában. Szerk.

A nő, aki képes annyit keresni, hogy élvezhessen, az tegye. Ugy sincs neki más öröme, boldogsága, szórakozása.

De mit szólunk az asszonyokról? Azokról, akik a kávéház füstös, piszkos, egészségtelen levegőjében töltik az idejüket?

Ez, ez bántó dolog.

Mit keres az a nő a kávéházban, a koreszmában, akinek családja van, akinek férje, édesen mosolygó, gügyögő apróságai vannak odahaza?

Van-e nagyobb élvezet, van-e nagyobb szórakozás, mintha van valaki, aki igen-igen közel áll hozzánk? Akivel megoszthatjuk azt a fölösleges időt, amely a küzdelemből, a munkából megmaradt. Van-e nagyobb boldogság, ha gyermekeinkben önmagunkat látjuk, velük örülünk, velük szomorkodunk? Beléjük lehelhetjük lelkünket, a szívünk érzelmét?

Es ez a nő, a boldog nő rendeltetése. Erre alkotta a Teremtő keze. Kis családja legyen az egész világa és ne is tudja, a mi odakünn a másikkban történik.

Ez a legnagyobb boldogság, a mi után vágyódunk, epekedünk szüntelen, nélküle sívár, kietlen, nyomorult az élet!

De mikor a kávéházból hazatérő asszony körültekint, briliáns ragyog a fülében, csillog finom ujjain, a füsttől, a férfiak tekintetétől kábult feje tán nyugalom, csend után vágyik és nem a gyermekísírás után.

A szakácsnő pedig elrontotta a vesepecsenyét, a férjnek nem ízlik a vacsora. Morózus, kedvetlen.

Es mindez miért?

Mert divat. Avagy annak tartják...

Hát még a kártyázó asszony!

Ez a modern kor legszomorubb képe.

Nem akarok naiv lenni, ha azt állítom, hogy mennyivel megkapóbb, kedvesebb kép a gyermeke bölesége mellett ülő édes, fiatal asszony, mint aki a nyereségvágytól, a játék szenvedelmétől lihegve, a kártyaasztalnál tölti idejét.

Milyen esunya dolog az, ha az asszony pénz után való sóvárgásból kártyáz. Mert hát *kell* a divattal haladni, a férj pedig nem vesz, vagy vehet annyi öltözéket!

A nő idegrendszere nagyon érzékeny. A kártyázás pedig izgat és nagy hátrányára van a testnek. Kiszorítja ez a szenvedelem a nő lelkének legfinomabb tulajdonságait, azokat a tulajdonságokat, melyeket a férfi imádandónak talál a nőben: a lelki romlatlanságot, a lelki tisztaságot. Mert az az asszony, aki kártyáz, képtelen arra, hogy a családját szeresse. A játék szenvedelmébe fogva tartja, kiszorítja onnét a szeretet.

De hát most, a század végén, mind-mind azt keressük, a mi izgat.

Ez a betegségünk.

A lelkünk jobb felének haldoklása.

Nem elégszünk meg azzal, ami szórakoztat, nem érdekel bennünket az irodalom, a zene, az olvasás, a háztartás.

Mást keresünk... És találunk...

Miképp viselkedjenek a férfiak, a kiknek kávéházba járó feleségük van? — vagy a feleségük kártyáz?

Mindenesetre legelőnyösebb, de legnehezebb is, lekötönni egy asszonyt, hogy ne jusson eszébe az élvezet.

— De hát mivel?

Erre igen nehéz a felelet.

— De lehet!

Minden asszonynak más a természete, a vágya, az óhaja, a meggyőződése.

— El kell találni!

Csak meg ne tiltsa a feleségének egy is. Csak azt ne!

— Mert a tiltott — édes.

De elég a hibákból. Nem folytatom. Mert hála Istennek, vannak érenyeink is. Nem mind *modern e magyar asszony!* Nem.

Édes megnyugvással olvasom a „Háztartás” rovaít. Ezer és ezerféle megkapó kérdés van itt bizonyosságul és ugyananyit felelet.

Megbűvölnek ezek a sorok. Alig tudok megválni tőlük. Szellemsen, kedvesen, a női szív melegétől áthatott sorokban társalog itt egymással egy egész boldog nemzet asszonya!

Nem szabadna egy magyar nő otthonából sem hiányozni ennek a lapnak.

Es boldog melegegedettség fogja el egész valómat.

Oh, ha a külföld így ítéli meg, erről a lapról a magyar asszonyt, akkor igazán büszke önzettel kiálthatja oda mindannyiunk a világnak:

Magyar nőnek született,
Áldá értesorsodat...

Stumpf Katin'a.

A rómaiak.

(A rómaiak története. A Nagy Képes Világtörténet III. kötete. Irta: Geréb József dr. Ára bekötve 8 frt.)

Soha sajátosabb *race* nem élt a világon a rómainál. Nép, melynek lakóhelyét körülönlö, a tenger, s mely mégis szárazföldi életet él, ősi lakosságát idegen hajósok látogatják a partokon, s az egész felszíget mégis egy földmivelő város törvényeinek hódol. Maga csak későn, teljes belső kifejlődése után merészkedik tengerre, de akkor meghódítja az egész világot. Megnagyobbitja a történelem színterét: Spanyolországot, Galliát, Britanniát hódítja hozzá, s az Alpeseiki és Dunáig viszi határait, később azontul is. Lassanként a Földközi-tenger minden partja az övé lesz, s az egész világon szétömöl Róma nyelve és hatalma.

S a hová ez a nyelv és ez a hatalom eljutott, ott volt a római szellem.

Soha nép oly erősen magába nem olvasztott idegen nemzeteket, mint Róma. Minden, a mit meghódított, birodalmának része lön. „Volt görög világ — mondja Lavisse, — de nem volt görög birodalom; ellenben volt római világ s római birodalom is.”

Lavisse, az óvatos és szellemes francia, mindjárt hozzá is teszi; hogy kétséges azonban, vajon jó volt-e mindenben hatása?

Annai bizonyos, hogy egészen kiölte a meghódított népek nemzeti egyéniségét, meggyilkolta sajátos szellemüket, s midőn a császárság megszünt, a meghódított népek felszabatultan sem bírtak nemzetekké alakulni. Az olasz, a gall, a spanyol csak a barbárok beolvadása után tettek szert új, nemzetalkotó energiára. A meghódított országok mindenesetre gyorsabban fejlődtek Róma uralma alatt, mint fejlődtek volna magokban. De nem hiába tűnik fel, hogy a meg nem hódított s hosszasan el nem foglalt országoknak ma kiválóbb szerepök van a világban, s több reményök a jövőben. Miért? Talán mert eddig kevesebbet éltek, s így hosszabb jövőre van joguk? Vagy mert amazok nemzetrontó tulajdonságokat örökölték Romától? Örök titok. A világtörténet egyszer folyt le, s más módjával próbát tenni nem lehet. A találgatás pedig nem tudomány. Az bizonyos, hogy egy nép sem haladt oly következetes logikai uton végig kifejlődése és elpusztulása felé, mint Róma.

Caesar utja a császársághoz az egész császárságnak előképe.

Önzést és hatalomvágyát nehéz-körjával együtt örökölték caesar-utódjai. A hatalmi és politikai dolgokban oly éles emléjük voltak, mint egyetlen ókori nép sem: oly nagy és oly maradó birodalmat egy sem alkotott. A néptribunatus, a provinciák, az imperatorválasztás: mind a legnagyobb politikai fogások közül valók.

A művészetet nem sok eredeti feltalálással vitte előre a római nép. De mégis tőle származik a kupolafedés és a boltozat. Az építő- és szobrászművészetben műkincseinek javarészt a kiásott és Rómába szállított görög műemlékek, vagy azok drága másolati teszik. Költői közül Virgilius, Homeros tanítványa, Plautus sem éri utól a görögöket, csak Horatius bájol és emel eredeti erővel. Ugy látszik, ilyeshez kevés volt bennök a hajlékonyság és a képzelet. De a hol az igazság alapjára állhattak, a régi vagy a mai igazság gyakorlatiasabb szelleme érintette őket: a történelemben és a politikai beszédekben, ott két páratlan mester áll elő: Tacitus és Cicero.

E sajátos népről, melynek kivált jogi intézményei hatottak napjainkig, most díszes és jeles új könyv jelent meg. A könyv a *Nagy Képes Világtörténet III. kötete. Szerzője Geréb József dr.* Pontos logikus munka, jó írói tulajdonságokkal. Illusztrációi is gyönyörűek. Nincsen a római-kori művészetnek egyetlen fontosabb alkotása sem, melynek hí mását meg ne találhatnánk a kötetben. Semmi fantázia nem szenteltenti meg itt a történeti emlékeket; au-

tentikus és szépen reprodukált képeket látunk oly nagy számban, hogy a könyv valóban egész művelődéstörténeti és művészeti képeskönyv, melyben a legszebb emlékek panorámáját nézhetjük végig rövid idő alatt. S nem csak az ábrázolt emlékek, de ábrázolásuk és elrendezésük is művészi. Ez valóban olyan könyv, a milyenről Tóth Béla beszélt minapi szép tarcájában. Szükséges könyv, mely kellő időben jelenik meg. Tóth Béla ott panaszt emel, mert a közönség most is német könyveket vásárol, olyasmiben is, a minek jobb párját lehetni magyarban. Nos, ez a könyv ebben is az ő kívánsága szerint való. Ilyfajta könyv igazán nem volt eddig magyarban, a németekhez kellett fordulni. Most itt van, magyarul, olyan jól, olyan alaposan írva, hogy a német munkák sem különbek.

Ez a könyv igazán szükséges, mert csak eljött már valahára az ideje, hogy az ezeréves magyar nemzetet is megláthassuk a világ életében a többi népek közt. Es mikor volna az ily könyv megjelenésére jobb idő, mint az új ezredév és új század küszöbén?

A nagy vállalat létesítésére a Franklin-Társulat és a Révai Testvérek Irod. intézet egyesültek.

A könyv méltó párja a nagy vállalat eddigi kötetének, s az olvasó épp annyi élvezetet és tanulságot talál benne, mint azokban. Jobb ajánlólevelet könyv mellett nem írhatunk.

Városi és községi ügyek.

* **Közgyűlés.** S.-A.-Ujhely város képviselő-testülete f. hó 18-án d. u. 3 órakor közgyűlést tartott, a melynek tárgya volt az árvászéki ülnöki, iktatói és az esetleg megüresedő irnoki állásnak választás utján való betöltése. *Matolai Etele* alispán elnöklete alatt megtartott közgyűlésen az árvászéki ülnöki állásra az egyedül pályázó ifj. *Meczner Gyula* vm. aljegyző, iktatóvá *Bögözi Miksa* s annak helyébe irnokká *Andorkó Gyula* közfelkiáltással választattak meg.

* **Az utcák söpréséről.** Dicséret és elismerés legyen Ujhely város vezetőségének a multban ugy, mint a jelenben: az utcák, különösen főbb utcáink kockakövekkel olyan esinosan és helyesen vannak kiköveve, hogy irigyünk lehet ezért bármelyik nagyobb város is. Azt is elismerjük, hogy ezeket az utcákat eléggé gondozzák, söprögetik; hanem éppen a söprés módja az, a mi ellen kifogásunk van. Nevezetesen ily jó kövezetű utcákon miért söpri a hulladékokat véges-végig apró halmokba? Azért, hogy egy-két napig ott heverve, a különben rendes szép utcák kinézését elrontsák, vagy hogy a forgószél hordja széjjel a szemet-buckákat?*) Hát bizony másutt, nagyobb helyeken, azt másképp látuk és pedig úgy, hogy az a seprűs nem öles nyelű seprűvel végzi a dolgát, hanem egyik kezében rövidnyelű seprűvel, másikban lapátal talicskába szedi és onnan a gyűjtő-ládába önti a szemetet, kivéven persze a hetivásár utáni időt, a mikor az egész utcát fel kell seperni a szeméttől. Hogy ennek az új rendnek mielőbb való behozatala mennyire kívánatos, azt nem kell magyaráznunk; elég ha azt eljérjük, hogy nem látjuk többé legszebb szeméthalmokat és hogy már szinte megszokott szeméthalmokat és nem nyelünk annyi port, mint eddig, a miért már annyi sok és jóságos panaszt hallottunk. Pornyeléről lévén szó, a kihez tulajdonképen ezen felszólalásunk is szól: a polgármester úrhoz van ezen kívül egy sürgős kérelmünk és pedig az, hogy a seprűs új és praktikus módjának behozatalával egy időben megfelelő öntöző-hordók beszerzéséről s az utcáknak a meleg, poros napokon rendszeres felöntetéséről is gondoskodják. Nagy szolgálatot tesz ezzel nemcsak a köztisztaságnak, de főképp a közegészségügynek. Ösmerve a város jó pénzügyi viszonyait, hisszük, hogy eme a közérdekből tett felszólalásunknak meg lesz a kívánt fogantatja.

* **Zárószámadás.** S.-A.-Ujhely város 1899. évi zárószámadását a pénzügyi és gazdasági bizottság 1900. ápril. 19-én tartott ülésében vizsgálta meg. A bizottságot kellemesen érintette első helyen is a reális takarékoság, a tiszta

* Ugy, mint gyakran a mellékletekben, a hol hété számra hever az összesöpört szemét. Szerk.

Fényképészeti műterem
megnyitás.

Van szerencsém S.-a.-Ujhely város és vidéke nagy-
érdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy a

Kazinczy-utcán, a Polgári bank udvarán

egy a mai kornak teljesen megfelelő, ujonnan épült és csinosan berendezett műtermet nyitottam.

MAGAZINER ANTAL, fényképész.

kezelés, úgy a város vagyonának becsületes gondozása is. A bizottság elnöke, id. Mechner Gyula, a polgármester előtt örömmel adott kifejezést a rt. város háztartásának kitűnő rendben tartásáért.

*** Lakbér szabályozás.** A lapunk ma egy hetes számában bemutatott vegyes bizottság működését f. hó 18-án kezdte meg és 21-én be is végezte. Az eredmény ma még meg nem állapítható; de, amint értesültünk, bizvást remélhető, hogy az osztályozás feljebb fog emelkedni. Ez az állami tisztviselőknél is nagyon örvendetes dolog lesz — mert ha a katonai lakbér emelkedik, ők is mindjárt jobb osztályzatba jutnak be.

*** Jóváhagyott szabályrendeletek.** S.-A.-Ujhely rt. városnak a pincérségi szolgálat és bérkocsi ipar szabályozását tárgyozó szabályrendeleteit a belügyi kir. minister jóváhagyó záradékkal leküldötte.

*** Állami anyakönyvi statisztika.** A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. ápr. 14-től 1900. ápr. 21-ig a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: 1 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 12 esetben; d) elhalálozott: 8 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész.

8975/900. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Hivatalos hirdetés.

A vármegye 1899. évi zárszámadását az április hó 18-án tartott állandó választmány megvizsgálván véleményes jelentését elkészítette.

A zárszámadás és az állandó választmány véleményes jelentése, április hó 19-től a vármegye főjegyzőjének hivatalos helyiségében közszemlére kitétetnek.

Miről az adozókat azzal értesitem, hogy az 1886 évi XXI. t.-c. 17. § értelmében a zárszámadásokba a hivatalos órák alatt betekinthetnek és észrevételeiket a május hóban tartandó törvényhatósági közgyűlést megelőzőleg 5 nappal az állandó választmányhoz beadhatják.

S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi április hó 18.

Alispán helyett:
Dókus, főjegyző.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1900. évi február hó 28-án tartott közgyűléséből.

101/3899. Olvastatott a földmívelésügyi m. kir. minister öngyméltóságának 96972/99. sz. intézkedése melylyel a faiskolákról és fásításról mult évi szeptember 19-én 480/29390. szám alatt alkotott vármegyei szabályrendeletet jóvá hagyja.

Tudomásul vétetvén az eredeti záradékolt példány a levéltárba elhelyeztetni, másolatban a „Zemplén” hivatalos lapban kihirdeteni és mihez tartás végett az alispánnak, vármegyei jegyzők, főjegyző, alügyész, S.-A.-Ujhely polgármestere, főszolgabírának, vármegyei gazdasági egyesület s Bezeredy Pál a földmívelésügyi m. kir. minister öngyméltósága által a selyemtenyésztés emelése céljából kiküldött meghatalmazottnak kiadatni, illetve megküldetni rendeltetik.

Kmft.

Jegyzette:

Bernáth Aladár,
IV. aljegyző.

Kiadta:

Dókus Gyula,
főjegyző.

101/3899.

Szabályrendelet a faiskolákról és fásításokról.

(3. Folyt. és vége)

15. §. Az 1890. I. t.-c. 1. §-ának 3. 4. 5. és 6. pontjában említett közutak közül azok, a melyek utárossal bírnak, vagy ezen szabályrendelet hatályba lépte után utárossal ellátottnak, az utfenntartásra kötelezettek által, az e tárgyban külön-külön hozandó thatósági határozattal megszabott határidőkben fásítandók be.

A járási főszolgabírák (rendezett tanácsú városok polgármesterei) kötelesek a jelen szabályrendelet életbe léptétől számított egy év alatt a fenti határozatok értelmében befásítandó utvonalakot összeírni s az érdekelt utfenntartók meghallgatásával a befásítás módjait és határideje tekintetében a vármegye alispánjához további eljárás végett véleményes jelentést tenni.

16. §. A jelen szabályrendelet 14. és 15. §-ában említett utak befásításánál azon különbséggel, hogy az állam helyett az utfenntartó érteendő, a jelen szabályrendelet 11. 12. és 13. §-ai irányadók.

17. §. A fák valamennyi közut mentén oly karban tartandók és nyesésük akként eszközözendő, hogy az ut mentén esetleg fennálló távirta, vagy távbeszélő készülékeket ne érintsék.

18. §. A thatósági utakon a fák ültetését, gondozását és pótlását az utfenntartó személyzet, a többi közutakon a község megbízottai, a községi faiskola kezelő felügyelők aiat végzik.

A thatósági közutak befásítására szükséges eseményeket a thatóság szerzi be.

A mely községek határában oly területek vannak, a melyek befásítására az 1894. XII. t.-c. 47. §-a értelmében a községi faiskolák esemete készlete első sorban fordítandó, a faiskolai üzemtervben meghatározandó a események azon aránylagos mennyisége, a mely évenként a jelen szakaszban említett közutak befásítására szolgál.

19. §. A közutnak a községek belterületén átvonuló, valamint a községek belterületére eső részletei, az utóbbiak legalább 5 kilométer hosszúságban, az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség utasításai szerint szederfakkal ültetendők be.

A közutak többi részletei, minden község határában azon fanemekkel ültetendők be, a melyek az illető község faiskolájában tenyésztettek.

20. §. A thatósági utak befásítási, valamint az ezen ültetvények gondozási költségeit, a mennyiben ezek másként nem biztosítottak volna, a thatósági utalap viseli.

A községi közdülő közutak befásítási költségeit a községek, az 1890. évi I. t.-c. 1. §. 3. 4. 6. pontjában említett közutakét az utfenntartók, az 1890. I. t.-c. nek az utfenntartásra vonatkozó határozatai szerint és az azok alapján megállapított arányban viselik.

A thatóság és a községek a szükséges költségeket a közutakra vonatkozó költségekben a jelen szabályrendelet hatályba léptét követő évtől kezdve előirányozzák.

IV. A járási faiskola-felügyelőről

21. §. A kis és nagy községi faiskolák és a jelen szabályrendelet III. fejezetében említett fásítások felügyeletére szaképzett egyének s első sorban gyümölcsészeti tanfolyamot végzett illetve a fatenyésztéshez értő néptanítók sorából minden járásban 1—1, esetleg a szükséghez képest több faiskola-felügyelő alkalmaztatnak, kiket az illetékes járási főszolgabíró és kir. tanfelügyelő meghallgatása után a vármegye alispánja nevez ki.

Ugyancsak a vármegye alispánjának hatáskörébe tartozik a faiskola-felügyelőket ezen állásuk alól hivatali mulasztások, szolgálatra alkalmatlanság vagy lemondás esetén felmenteni.

A járási faiskola-felügyelők állásukról, betegség esetét kivéve, csak január és július hónapokban mondhatnak le.

22. §. A járási faiskola felügyelők kötelessége:

1. a felügyeletük alá tartozó községek faiskoláit évenként kétszer, még pedig tavasszal és augusztus hóban a járási főszolgabírónak bemutatandó és általa jóváhagyandó uti terv szerint meglátogatni, azok üzemtervszerű és célirányos kezelését ellenőrizni s az e tekintetben szükséges utmutatásokat megadni.

2. a községek faiskoláinak megvizsgálásakor az azokból teljesített közúti fásításokat megvizsgálni s az e tekintetben szükséges utmutatásokat megadni.

3. a talált hiányok orvoslása iránt intézkedni, szükség esetén a járási főszolgabírónak jelentést tenni.

4. a községi faiskolákban a szederfa-tenyésztésre vonatkozó utasításokat az országos selyemtenyésztési felügyelőség utasításai szerint tavaszi látogatáskor megadni, az őszi látogatáskor pedig azok foganatosítását ellenőrizni.

5. a látogatások befejeztével a faiskolákban a szederfa tenyésztés, továbbá a szederfa ültetvények állapotáról az országos selyemtenyésztési felügyelőségnek jelentést tenni.

6. szakkérdésekben a faiskolákra és ültetvényekre felügyelő hatóságoknak véleményes jelentéseket adni

A járási faiskolafelügyelők a fennebb körülírt kötelességeik teljesítésében követett mulasztásaikért a vármegye alispánja által fellebbezés kizárásával esetről-esetre 5 ftig terjedhető rendbírsággal büntethetők.

A járási faiskolai felügyelők naponta csak egy, vagy legfeljebb két községet látogathatnak meg.

23. §. A járási faiskolafelügyelők az illető községek terhére minden egyes őszi és tavaszi kötelező látogatás után 2 ft díjat kapnak.

Ezen díjakat a községektől a járási főszolgabíró hajtja be s a faiskola-felügyelőnek évenként május és szeptember hó 31-ig napló bemutatása ellenében kifizeti.

Azon község, a melyben a faiskola-felügyelő kötelező hivatali utját teszi, a fuvar természetben kiszolgáltatni köteles. A fuvar a faiskola-felügyelő megkeresésére a járás azon községébe állítandó, a melyből a meglátogatandó községbe közvetlenül indul.

Ha valamely község ezen kötelezettséget nem teljesíti, a fuvar a járási főszolgabíró által a mulasztó község költségére rendeltendő ki.

A természetben való fuvarra és a fennebb megállapított látogatási díjra van igénye a járási faiskola felügyelőnek akkor is, ha valamely

község által szokdologban önként kerestetik meg a kiszállás iránt.

Felsőbb hatóságok által történt kiküldetések alkalmával a járási faiskolafelügyelő költségeinek megtérítéséről a kiküldő hatóságnak kell gondoskodnia.

V. Hatóságok.

24. §. A faiskolákban és a fásításokban kárt okozó események az 1894. XII. t.-c. 93. 94. és 95. §-ának, illetve az 1890. I. t.-c. 125. §-ának büntető határozatai, esetleg a vonatkozó büntető törvények hatálya alá esnek.

Az 1894. XII. t.-c. 93. 94. és 95. §-aiba ütköző kihágások az ezen törvény 103. §-ában említett hatóságok által és az ezen törvény szerint szabályozott eljárás mellett torlandók meg.

A jelen szabályrendelet alapján felmerülő egyéb thatósági intézkedésekre nézve az 1894. XII. t.-c. 102. §-ában említett hatóságok illetékesek.

VI. Zárhatározatok.

25. §. Jelen szabályrendelet kormánythatósági jóváhagyása után azonnal hatályba lép.

A községi faiskola-kezelők és a járási faiskola-felügyelők a szabályrendelet életbelépését követő 3 hó alatt alkalmazandók.

T. Zemplén-vármegye tvthatósági bizottságának S.-A. Ujhelyben 1899. szeptember hó 29-én tartott közgyűlésében.

Jegyzette:

Bernáth Aladár,
aljegyző.

Kiadta:

Dókus Gyula,
főjegyző.

96472. szám/VII—1. 1899.

Jóváhagyom.

Budapest, 1900. február hó 8-án.

A minister megbízásából:

Ottlik Iván s. k.

5317/900. I. sz. S.-A.-Ujhely város polgármesterétől.

Hivatalos hirdetés.

S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város közönsége ezennel értesítetik, hogy a mult 1899. évi zárszámadás az 1886. évi XXII. t. c. 142. §-a értelmében a pénzügyi bizottság által felülvizsgáltván, az f. évi április hó 20-ik napjának reggeli 8 órájától 15 napon át a városháza tanácstermében közszemlére van kitéve.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy jogában áll a számadásokat megtekinteni s az ellen észrevételeit a fenti határidőn belül beadni.

S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi április 19.

Székely Elek, polgármester.

Heti naptár.

Vasárnap,	április 22. Szoár
Hétfőn,	április 23. Béla.
Kedden,	április 24. Szt.-György napja.
Szerdán,	április 25. Márk.
Csütörtökön,	április 26. Kilit.
Pénteken,	április 27. Zita.
Szombaton,	április 28. Vitalis.

Nyilt-tér. *)

Nyilatkozat.

E hó 8-án a Friss vendéglőben Székely Elek polgármester urat — ki ott sem volt — egy társaság előtt sértő kifejezésekkel illettem; kinyilatkoztatom, hogy a sértéseket felhevült állapotban tettem, s azokért Székely Elek úrtól folyó hó 20-án személyesen bocsánatot kértem.

S.-A.-Ujhely, 1900. április hó 20-án.

Schön Miksa.

*) Az e rovatban közöltékért a beküldő felelős.

Szerk.

A szerkesztő póstája.

Z. J. urnak — Kucsin. B. levelét eltettük az „Akk.” irattárába. Alkalmadtán elővesszük. Hú és állandó érdeklődésért fogadjunk köszönetünk és üdvözlésünk nyilvánítását.

B. F. A kérdeztnek állandó lakása: Bécs Sajt palotájában.

G. F. urnak — Varannó. A „Jószív”-egyesület Budapesten székel, Bálvány-u. 10. sz. a. Elnöke Tisza Kálmánné öxeciája. A másik adresz: K. S. öxeciája. Bp. Sajt palotájában.

Sebeők Antal dr. honv. ezredorvos a lapunk mult számában közölt „Egy csaiad tragikumá”-nak olvasásától indítva, 4 koronát adott át szerkesztőségünknek Rendeltetése céljából tegnap eljuttattuk a varannai j. főszolgabírójához.

D. A. urnak — Homonna. Beérkezett. Nagyon köszönöm.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyu'a.

nyilvánuló tiszteletben, szeretetben és dicsőségben, de szívesek voltak ők is alkalmat szolgáltatni arra, hogy visszafizessük a szeretetnek, a családi örömeiknek egy csekély részét, melyért őket 25 éves működés alatt a családfő a mi javunkra őket megfosztotta. Boldog tudat ily apával birni, női éretyekben bővelkedő nőnek ily férjjel dicsekedni, látni és érezni, hogy szeretetük és imádások tárgyában, mennyi hű testvérrel, mennyi jó barátal osztozkodnak.

Ez év július 7-én 23 éve lesz, hogy bekopogtattam hozzá; mintha most is előttem állana a magas sudar alaku fiatal igazgató öszülő hajzatával, barátságos fogadtatása, atyai jó indulata és a szegény megboldogult nagy nevű Arvay rábeszélése folytán első zsidó tanulója lettem az intézetnek, pedig én csak tanácsot jöttem volt kérni. Voltam hű tanítványa, lettem később kartárs, most barátságával dicsekszem, elmentem tehát hozzá az ünnepség lefolyása után, hogy családom nevében is a jó Dezső bácsinak átadjam szerenese kívánatait; annyira meg volt hatva, oly boldognak mondotta magát, hogy szeretett tanítványai által rendezett ünnep oly szépen sikerült. Bucsuzáskor megölelt és megcsókolt, én szótlán meghatottsággal függtem ajakán, de éreztem, hogy e csók összes tanítványainak szól. Ott voltak kedves pályatársaim mindannyian, jertek tehát osszátok meg velem a mester csókját és vigyétek haza az iskolába az összes pedagógia legfőbb eszközét a *szeretetet*, mert erre Dezső Lajos tanított bennünket.

Schneider J.

Mi az oka, hogy népünk közt oly lassan terjed a gyümölcsfatermesztés? Mit tehet az iskola annak előmozdítása érdekében?

Rég elmúlt az az idő, a mikor a föld és termőereje kevés fáradtsággal, ugyszólván önmagától, primitív művelési eszközök használata mellett is meghozta dus termését; a mikor az agrikultur ország lakója csakugyan elmondhatta: „Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita.” E tekintetben a helyzet ma már sokkal rosszabbul áll. A ki ma földművelést üz s abból akar megélni, annak ma már bizonyos foku intelligenciája, illetve képzettsége legyen, hogy a gazdálkodást „okserüen,” azaz a kellő körültekintéssel, a körülményekhez alkalmazkodva üzhesse s a földművelés terén netán felfedezett előnyös újításokat felhasználhassa. Hogy kiaknázhassa a gazdálkodás olyan ágait, a melyek nálunk ma még — egyes kivételektől eltekintve — ugyszólván parlagon hevernek, de a melyekből a gazdának — mint azt más országok példái mutatják — nem megvetendő jövedelme lehet. Ilyen gazdasági ág, a mely még nálunk koránt sincs felvirágoztatva, egyebek közt: a gyümölcsfa-tenyésztés is.

Elszorul az embernek szíve s szinte megbotránkozik, ha látja azt a vandalizmust, mit tudatlan népünk véghez visz a közutaink mellett elég gyéren előforduló fákon, mikor ugyanis gyümölcse miatt az ágait összevissza törí anynyira, hogy a fának e miatt el kell pusztulnia. Vagy ha látjuk, hogy már felserdült fiatalágunk minden ok nélkül lehántja az ilyen fák kérgét s belevág — csak úgy pajkosságból — fejszével. Holott a helyett inkább ültetni kellene fákat! Mennyi fa elérne azokon az itt-ott széles meszgyéken s sok helyütt egyébre fel nem használható — a hol pedig fa díszlenc — u. n. „terméketlen terület”-eken! Vagy ha látjuk a lakások melletti üres belsőtereket, szinte hajlandók vagyunk azt hinni, hogy népünk a gyümölcsöt talán nem szereti; mert ha szeretné, be kellene ültetni legalább lakóházának telkét gyümölcsfákkal. Pedig ha azt következtetnők ebből igen esalódnának! Népünk a gyümölcsöt szereti, mit az is bizonyít, hogy: ha valakinek a kertjében csak félig érett, nem is a javából való gyümölcstől tudomást vesznek, azt ugyan bajosan őrizheti meg a tulajdonosa; mert elhordják még galyastul is. Mi hát ennek az oka?

Hogy mi az oka, hogy népünk, dacára annak, hogy a gyümölcsöt szereti, még sem igyekszik a gyümölcsfákat tenyészteni, szaporítani? arra szerény véleményem szerint e két szóval megfelelhetünk: népünk *tudatlansága, miveletlensége*.

Népünk olyan, mint a gyermek; szereti a fát, mikor az gyümölcsessel meg van rakva, ültetné is azt, ha az mindjárt az első évben hozna termést, de minthogy az csak évek múlva terem, addig pedig gondos ápolást igényel: ahhoz nincs türelme, hogy évekig ingyen ápolja; mert miveletlenségénél fogva a fejlődésében ő nem tud gyönyörködni, ő azonnal — lehetőleg — már az első évben kézzel fogható hasznot akar. Ugyancsak a miveletlenség a gyermekes gondolkodás kifolyása az a nagymértékű önzés is, mely szerint minden munkájának gyümölcsét kizárólag ő maga akarja élvezni; nem tud mélyebben gondolkodni; mert akkor eszébe kellene jutnia, hogy ha elődei is ilyen önző gondolkodásuk lettek volna s ők se tenyészettek volna

fákat, akkor még az a kevés gyümölcs se lett volna, a mi mégis tényleg van.

Minthogy tehát a gyümölcsfatermesztésnek a tudatlanság s miveletlenség a legnagyobb akadálya: ebből önként következik, hogy az iskola s az oktatás az, mely a gyümölcsfatermesztést előmozdíthatja.

Az iskolában tanulja meg az ifju nemzedék, hogy a fa is szerves lény, annak is van gyomra (gyökere) tüdeje, nedvkeringése stb. s ő is megéri, megcsinál, ha szerveit megsértik; megtanulja, hogy egészség tekintetében is jótékony befolyása van a fának: szelidíti, enyhíti stb. az éghajlatot. S ha a gyermek ezeken kívül tudatára jön továbbá még annak, mennyire lehet oltás által a fát nemesíteni s mily jövedelmező forrássá válhatik, egészen más szemmel fogja a fát tekinteni s következőképp sokkal jobban meg fogja becsülni, mint a mostani generáció, a melynek nagyobb része arról mit sem tud s éppen ezen tudatlanságának lehet leginkább tulajdonítani, hogy a fát nem tudja kellően megbecsülni.

Ezekután tanítsuk meg növendékeinket a fanemesítés különböző módjaira. A legtöbb iskolánál van u. n. „faiskolá”-nak kihalított kis terület. Ne hagyjuk ezt parlagon heverni, hanem használjuk fel arra, a mire rendelve van. A hol pedig az nincs meg, vagy pedig ha van, céljának nem alkalmas (mert sajnos „faiskolá”-nak szánt terület sok helyütt olyan, hogy annak éppen nem alkalmas), ez esetben ne sajnáljunk 1—2 □-öt területet a magunk használatára adott kertből arra a célra fordítani, a hol növendékeinket a gyümölcsfatermesztésre gyakorlatilag kioktatjuk.

De ezzel se elégedjünk meg, hanem hasunk oda, hogy minden nagyobb növendékünk kapjon otthon 1—2 □ méternyi területet, melyet faiskolának felhasználhasson; ezzel azt érjük el, hogy nemcsak növendékünk gyakorolja be magát a gyümölcsfa nemesítésbe, de még az otthon lévő is elsajátítja a fanemesítést s megkedvelik a gyümölcsfát. Különösen ha magunk is néha buzdítás s ellenőrzésképpen meglátogatjuk egy-egy növendékünk ilyen fiók-faiskoláját, mely alkalommal leginkább hathatunk a szülőkre s a felnőttekre.

S ha az ily megkezdett munkát tovább folytatjuk az ismétlő s a közoktatási kormányunk által tervbe vett „gazdasági ismétlő iskolában” rövid idő alatt olyan generációt nevelünk, a mely a gyümölcsfát meg fogja becsülni s saját jóléte érdekében tenyészteni. A nép könnyebb megélhetését így előmozdítván, mi is meg leszünk jutalmazva, mert a hol a nép jó módu, ott a tanítónak is jó dolga van és megfordítva. De meg leszünk jutalmazva azon boldogító öntudat által is, hogy hazánk jólétének emeléséhez némi csekélységgel mi is hozzájárultunk.

Adja isten, hogy úgy legyen!
(Mernyik.)

Szabó Endre,
tanító.

Tanügyi apróságok.

A főváros könyvvásárlása. Köztudomásu, hogy ez évben indul meg b. Eötvös József összes munkáinak első végleges teljes kiadása, melynek jövedelme b. Eötvös Loránt nagylelkűségéből a „Tanítók Háza” javára fordítottatik. Budapest székes főváros tanácsa most elhatározta, hogy e kiadást az összes fővárosi községi iskolák számára megszerzi. — Így a főváros *kilenevehat* példányra fizetett elő iskolái számára. A nemes példát bizonyára követni fogják a megyék és vidéki városok is, mert nincs magyar író, kinek művei az ifjuság szellemére és erkölcsére nemesítőbben hatnának, mint épen Eötvös munkái. De a kiadás jótékony célja is kívánatosá teszi, hogy a megyék és városok megszerezzék e munkákat iskoláik számára, ilyképen támogatván a nélkülözéssel küzdő derék magyar tanítósgot. Vajha minél több törvényhatóság követné Budapest székes főváros nemes példáját.

A szerkesztő biz. postája.

Többeknek. A tanítói gyűléseken megjelent állami tanítók uti számlái mindenkor a tanító-egyesület elnökségéhez, vagy pedig a járásköri elnökökhöz küldendők be, már a szerint a mint vagy a köri, vagy pedig a nagy gyűlésen vettek részt. — Az elnök ezeket együttes kimutatás kíséretében terjeszti be a tanfelügyelőséghez.
F. I. Abara A vers jönni fog. A levélben említett értesítés a jelzett helyen szüntén megjött.

CSARNOK.

Tavaszi dalok.

IV.

A hol szép asszony jár,
Enyeleg a szellő,
S mosolyog a hő nap,
Ha egünkre feljő.

Szép asszony, jó asszony
Földünk ékessége;
Vigyázzatok arra,
Hogy szó meg ne sértse!
Azért terem a szép,
Hogy szívünk nevelje;
Legyen hát közöttünk
Mindenütt szeretve!
En ha szépet látok,
Az égre gondolok,
S örülök, mint mennyben
A boldog angyalok.

V.

Tetben van a szív ereje,
Fénye ég a szemben;
Ha látom azt tündökleni,
Örül csak a lelkem.

Ki tavaszkor úgy behinted
Virággal a rétet,
Mindenható a jó szívet
Földi utján védjed!

A jósnak fénye, árnya
Csak áldást hint szerte . . .
A ki látja — Uram, Isten
Hadd, örüljön benne.

VI.

Elhervad a fű, fa s virág,
Ha a hő nap érte;
De a ki jó, annak sehol
Ne legyen a vége!
Lelke, mint a virág-illat,
Szálljon az egekbe,
Hogy jósága arany-fényét
Hintse onnan szerte;
Aldja meg az én Istenem
A jókat ezerszer!
Fényes csillag már idelent
A jószívű ember.

VII.

A hol jó asszony jár,
A kő is ezt mondja:
A jó Isten szemét
Ne vegye le róla.
Az alföldi réten
Virágok virága,
A ki meleg szívvél
A szegényt megszánja.
Jó Emőzse, kedves asszony,
Az árvát ruházza,
Uj-Szegeden a rózsák közt
Nem is akad párja.

VIII.

Rózsafa az édes anya,
Ha gyermekét tartja;
A legszebb ág, minden ág közt,
Nézzétek: a karja!

Sok a virág, s rózsabokor
A szegedi kertben;
De mint a jó édes anya,
Nincsen oly szép egy sem.

Szép a csillag, szép a jó nő,
De nincs annak párja,
Ki gyermekét becézgeti
S kebelén táplálja!

(Szeged.)

Majzik K.

Asszonyok.*

Valahányszor a „Háztartás”-t a kezembe veszem, mindig valami jóleső, boldog érzés hat át, látva azt, hogy még nem halt ki egészen az igazi magyar asszonyok faja, amelyről a költő is oly áhitattal zengi:

„Magyar nőnek születni
Nagy és szép gondolat . . .”

Elgondolkodom ilyenkor azon, hogy milyen nagy dolgot is vitt véghez Wlassics, a gavallér miniszter, mikor nálunk annyira elősegítette a nőemancipáció diadalát. Nekem szinte rosszul esik, hogy a női szív eszménye többé ne a szerelem álma és annak megvalósulása: a magyar háziasszony, hanem a tudomány, a jogegyenlőség, a harc a férfinnemmel, legyen.

Ugy látszik pedig, a nő ki akarja venni a maga részét nemcsak az életküzdelemből, mert ez egy felséges elhatározása a női léleknek, hogy az önfentartás, a megélhetés nagy és nehéz munkáját gyenge vállain hordozza, hanem sajnos, az élvezetekből is.

Vajjon jól van-e ez így?
Miért ne?

*) Kürthy Emilné szerkesztésével és az Athenaeum kiadásában megjelenő „Háztartás” a magyar háziasszonyok közlönye legújabb száma valóságos tárháza a sok hasznos és érdekes tudnivalóknak. Különösen nagyon szép és rendkívül érdekes az „Asszonyok” című közlemény, mely t. olvasóink érdeklődésére számíthat, miért is egész terjedelmében adjuk lapunk mai számában. Szerk.

Üzlet megnyitás.

Alólírott van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Kazinezi-utca 665. számú házban dusan felszerelt

Női divat kalap üzletet

nyitottam. Üzletemben a legszebb párisi model kalapok, valamint diszvirágok, tollak és többféle fejdíszek kaphatók. — Elfogadok e szakmába vágó mindenféle megrendeléseket és az e téren szerzett tapasztalataimnál fogva, a melyeket Budapest legelső divattermeiben szereztem, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkiváltságosabb igényeknek is megfelelek; ennél fogva azon reményemnek adok kifejezést, hogy e város és vidéke nagyrabecsült közönsége szives pártfogásával megtisztel.

Kiváló tisztelettel:

Sztankovits Teréz,
női divat árusónő.

Rózsák

legnemesebb fajkból álló oltványok, másfél méternyi alanytökével, kaphatók Udván **Szirmay Pál** urasági kertésznél, a hol a rendelések is eszközölhetők. — Darabja egy korona. Készlet 300 darab.

A legjobb szájviz

mely **Oppolzer** udv. tanácsos, **Schnitzler Kainzbauer** s több más híres tanárok által már 50 év óta ajánlva van az

ANATHERIN SZÁJVIZ.

Készítője **Dr. J. G. Popp** cs. és kir. udvari fogorvos **BÉCSBEN.**

Meglepe ezen szájviznek hatása mindennemű száj és fogfájás, továbbá kellemetlen szagu kitérés ellen, erősíti a fogakat s a foghúst a leghosszabb életkorig.

Ára egy nagyobb üveg szájviznek	1.40
» közep üveg szájviznek	1.00
» kis üveg szájviznek	0.50
» doboz fogpórnak	0.63
» üvegdoboz fogpórnak	0.70
» papírdoboz fogpórnak	0.35
» doboz fogtömőnek (plomb)	1.00
» db. növény szappannak (bőr tisztálanság ellen)	0.30

Kapható minden gyógyszerár és gyógyszerkereskedésben.

S.-A.-Ujhelyben: **Kinessey Péter** gyógyszerárban.

Csak akkor valódi, ha a hajlott oldalú üvegen rajta van a kék színű papír arany nyomással és saját czégem megjelölésével.

M. A. V. Igazgatóság.

Másolat az ad 55,175/A. II. számhoz.

2436/1900. polg. szám.

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak szerencsi állomásának kibővítésére elrendelt s a Budapest székely a magyar cukoripar részvénytársaság mint kisajátított szervenő fél tkvi tulajdonát képező szerencsi 964. sz. tkvi 1529. hr. számú birtokrészletre vonatkozó kisajátítási ügyben a kártalanítási eljárás megkezdésére **f. évi május hó 3 (három) napjának d. e. 9 óráját** a m. kir. államvasutak szerencsi állomásának másod-osztályú várótermébe költözte, a távollevők és ismeretlen tartozókásu érdekeltek képviselőre Vitányi Bertalan szerencsi ügyvédet kinevezte s az eljárás vezetésére Hellner Károly kir. trvszéki bírót és jegyzőkönyvvezetőjét kiküldte, fenti határnapra az érdekeltek oly hozzáadással idéztetnek, hogy elmaradásuk a kártalanítás tekintetében hozandó érdemleges határozatot gátolni nem fogja.

Sátoralja-Ujhely, a kir. törvényszéknél 1900. évi márczius hó 29-én tartott üléséből.

Soultz, s. k.,
kir. trvszéki jegyző.

Fornszek Béla,
kir. törvényszéki elnök.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a miskolci takarékegyesület végrehajtónak Kocsis Istvánné szül. Váradi Zsófia végrehajtást szenvedő elleni 234 korona tőkekövetelés, valamint az ezzel csatlakozott kimondott Kőrösi István, Veres Sándor és Hartman Józsefnek 1524/897. sz. végzéssel 16 korona tőkekövetelés,

a gesztelyi ev. ref. egyháznak 3446/898. számú végzéssel 200 korona tőkekövetelés, —

Zsoltds György és neje Kocsis Juliannának 4516/98. sz. végzéssel 1000 korona tőkekövetelés Dr. Gencsi Samu miskolci lakosnak 5188/99. sz. végzéssel 580 korona 40 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. járásbíró) területén lévő Gesztely községben fekvő a gesztelyi 30 sz. tkvben A+1 sor 977. hr. sz. a. foglalt szántóföldnek 1518-ad részben végrehajtást szenvedő Kocsis Istvánné Váradi Zsófia nevében álló birtokilletésére, 1742 korona ezennel megállapított kikiáltási árban a gesztelyi 30 sz. tkvben A+1 sor 439 hr. sz. a. foglalt nemcsak a végrehajtást szenvedő Kocsis Istvánné sz. Váradi Zsófia nevében álló birtokilletésére, hanem a végrehajtási törvény 156. §-a pontja alkalmazásával Kőrösi Istvánné Váradi Julianna, Nagy Istvánné, Váradi Eszter, Nagy Istvánné, Váradi Mária, Váradi János és Veres Sándorné nevében álló birtokilletésére vagyis az egész ingatlanra 348 kor. megállapított kikiáltási árban, a gesztelyi 30. sz. tkvben A+2 sor 558. hr. sz. a. foglalt szőlőnek nemcsak a végrehajtást szenvedő Kocsis Istvánné sz. Váradi Zsófia nevében álló 1518-ad részbeni birtokilletésére, hanem a végrehajtási törvény 156. §-a pontjának alkalmazásával Kőrösi Istvánné, Váradi Julianna, Nagy Istvánné, Váradi Eszter, Nagy Istvánné, Váradi Mária, Váradi János és Veres Sándorné Váradi Zsófia nevében álló birtokilletésére, vagyis az egész (birtokilletésére) ingatlanra 36 korona ezennel megállapított kikiáltási árban,

a gesztelyi 30 sz. tkvben A+1 sor 400/24. hr. sz. a. foglalt pincesznek nemcsak a végrehajtást szenvedő Kocsis Istvánné sz. Váradi Zsófia nevében álló 1518-ad részbeni birtokilletésére, hanem a végrehajtási törvény 156. §-a pontjának alkalmazásával Kőrösi Istvánné, Váradi Julianna, Nagy Istvánné, Váradi Eszter, Nagy Istvánné, Váradi Mária, Váradi János és Veres Sándorné Váradi Zsófia nevében álló 1518-ad részbeni birtokilletésére vagyis az egész ingatlanra ezennel megállapított 10 korona kikiáltási árban,

végre a gesztelyi 446. számú tkvben A. + 1 sor (60—61). hr. 21 ö. i. szám alatt foglalt ház, udvar és kertnek nemcsak a végrehajtást szenvedő Kocsis Istvánné, Váradi Zsófia nevében álló 1518-ad részbeni birtokilletésére, hanem a végrehajtási törvény 156. §-ának d) pontja alkalmazásával Váradi Zsófia, Veres Sándorné, Kőrösi Istvánné, Váradi Julianna, Nagy Istvánné, Váradi Eszter, Nagy Istvánné, Váradi Mária és Váradi János nevében álló 1518-ad részbeni birtokilletésére vagyis az egész ingatlanra 484 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1900. évi július hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor Gesztely községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becslésnek 10%-át, vagyis 174 korona 20 fillér, 34 korona 80 fill., 3 korona 60 fillér, 1 korona és 48 korona 40 fillért kész pénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságánál 1900. évi márczius hó 27. napján.

Zaffery, kir. járásbíró.

14,922/I. 900. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. államkincstár kegyurasága alatt álló tokaji róm. kath. paplak és a hozzá tartozó mellék épületek s kerítés, valamint a templom helyreállítása czéljából alólírott kir. pénzügyigazgatóságnál folyó évi május 28-án délelőtt 10 órakor felsőbb jóváhagyás fentartása mellett, — írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10%-os bánatpénzzel ellátva, oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az egy koronás bélyeggel ellátott lepecsételt és megegyezett írásbeli zárt ajánlat — melyhez a kikiáltási összeg 10%-ka bánatpénzként csatolandó ezen kir. pénzügyigazgatóságnál az árlejtés megkezdéseig beadható, és hogy a munkákat költségvetési összege 2532 korona 34 fillér.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok alulírt kir. pénzügyigazgatóságnál és a tokaji kir. sóhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

S.-A.-Ujhely, 1900. április 18-án.

Talapkovits.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevetését a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhírnévű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

Gazdaszony kerestetik!

S.-A.-Ujhelyhez közel fekvő községben, egy középkorú nő, — ki egy kisebb háztartást önállóan vezetne és a főzésben is kellő jártassággal bír — gazdaszonynak kerestetik. — Fizetés egyezés szerinti.

Bővebb felvilágosítás szereshető a **kiadóhivatalban.**

Van szerencsém a t. cz. gazdaszonyság szives tudomására hozni, hogy olmozott arankamentes **lőherével** jutányos áron szolgálhatunk.

Reichard Mór és Fia.

Tk. 1490/900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zemplénvármegye gyámpénztára végrehajtónak özv. Takács Jánosné szül. Peregrin Mária végrehajtást szenvedő elleni 200 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Hosszuláz községben fekvő a hosszulázi 32. sz. tkvben foglalt I. 73, 75, 411, 471, 360, 132, 194, (247, 248.) 41, és 340. hr. számú jóságtestből B. 6 alatt Takács Jánosné szül. Peregrin Mária iránti végrehajtást 1316 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi május hó 9-ik napjának d. e. 10 órakor Hosszulázon a községi bíróság háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becslésnek 10%-át, vagyis 131 korona és 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1900. évi február hó 18-ik napján.

Wieland Lajos,
kir. törvényszéki bíró.

Tk. 258/1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Nagy Mihály és társai végrehajtást szenvedettek elleni 550 kor. 97 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a kir.-helmecei kir. járásbíró mint tkvi hatóság területén lévő K.-Czigánd község határában fekvő és a k.-czigándi 136. sz. tkvben 211, 400—401, 1130, 1169, 1696—1607, 2024. hr. szám alatt foglalt és végrehajtást szenvedett Nagy Mihály, Nagy József és Nagy Dániel nevében álló ingatlanokra 752 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi május hó 11-ik napjának délelőtti 10 órakor a Kis-Czigánd község háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverelni szándékozik tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy másfélszeri értékű óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságánál 1900. évi márczius hó 22-én.

Dancs György, kir. aljbíró.

Tk. 7941/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kincstár végrehajtónak Glac János és társai végrehajtást szenvedő elleni 116 forint 11 kr. tőkekövetelés és törv. jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. járásbíró) területén lévő Tállya község határában fekvő

1. a tállyai 234. számú tkvben A. + 1346. hr. sz. alatt foglalt Glac János (kinek neje Majoros Erzsébet), Glac Terézia férj. Weber Sámuelné, Glac Amália, Glac János és Glac Sándor tulajdonánál írt »Galyagás« szőlőre 108 frt,

2. a tállyai 234. sz. tkvben A. + 2011. hr. sz. alatt foglalt fentnevezett végrehajtást szenvedettek nevében álló »Görbe Nyírjes« dűlőbeni szőlőre 150 frt,

3. a tállyai 234. sz. tkvben A. + 1845/a. hr. sz. alatt foglalt fentnevezettek nevében álló »Ujfalu« dűlőbeni szőlőre 44 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi május hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Tállya község háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becslésnek 10%-át vagyis 10 frt 80 krt, 15 frtot és 4 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságánál 1899. évi november hó 10-ik napján.

Kajaba, kir. aljbíró.

Pártoljuk a magyar ipart! Pártoljuk a kezdőt!

Uj keztyüs üzlet

a Kazinczy- és Rákóczy-utca sarkán
Róth Bernát ur házában.

Van szerencsém a nagyérdemű helyi és vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy **keztyüs üzletemben** a legnagyobb gyorsaság és pontossággal teljesítem a rendelményeket és tisztításokat.

Üzletemben a legjobb minőségű bőrből készülnek **saját gyártmányu** keztyüim u. m. **női, férfi és gyermek glazé** avagy **szarvasbőr keztyük**; ezenkívül mindennemű **nadrágtartók, sérvkötők** legujabb **női haskötők, irrigátorok** teljesen felszerelve, **anyaméh koszoruk** és minden e szakba vágó **különlegességek** mindenkor raktáron vannak. Ezen üzletágban szerzett több évi tapasztalataimnál fogva bátor vagyok a n. é. közönségnek nagybecsű bizalmáért esedezni, melyet annyival is inkább igyekezni fogok kiérdemelni, mivel üzletemet személyesen önállólag vezetem és ennél fogva igyekezetem oda fog irányulni, hogy mindenkit teljes melegegedéssel kiszolgáljak. Rendeléseket és tisztításokat 24 óra alatt pontosan esz- közlök.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlva maradtam

Kiváló tisztelettel:

Lukács István,

keztyüs és kötszerész.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerü

Gőzkazánokat,

Szesz- és viz-tartályokat,

Henze-féle főzőket,

Czefre-előkeverő-kádakat,

továbbá mindennemű

gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat

s egyéb kazánmunkákat

legsolidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntödéje

KASSÁN.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 kö-esőg ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KAROLY
Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
Az arany érémekkel kitüntetve.

Kút szivattyúk

Lédeczi Portland cément

a mely szilárdságra a portl. cémentnél fenálló szolvá-nyokat 40% mulja felül, finom őrlésben kapható:

BEHYNA TESTVÉREK

vas-, fűszer- és bizományi üzletében
S.-A.-Ujhely,

ugyanesak fenti czégnél rendelhetők meg a legjobb minőségű szabadalmazott fehér **vizhatlan ponyvák**

és **eperjesi cserépkályhák raktára.**

Réz-gálicz és Raffia.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Csikók legelőre

fölvételnek **Gróf Széchenyi Sándor** ő nagyméltósága uradalmához tartozó abarai gazdaságába darabonként 12 frtért. — Igazolandó egy községi bizonyítvánnyal, hogy a csikók származási helyén egy éven belül ragályos betegség nem fordult elő. A legelő körülbelül május 1—10 között nyílik meg.

Előjegyzéseket elfogad **Höfer Flóris** kasznár, Upor.

Igen sok külföldi **francia, angol és német** szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére **gyötrő bajok** és kellemetlen **betegségek** ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használatát orvosilag javasolva van, a **legczészerűbb és legjobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz“, Budapest, VI. Váci-körut 17 szám.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bányá- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója

E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 4 különböző mintában kilónként 10 krtól felfelé szállítatnak és ami a festék szűrtisztaságát illeti azonos az **olajfestékekkel.**

Mintakártya, ugysz utén használati kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Csipke függöny tisztító intézet.

**Gőzerőre berendezett vegyi ruhatisztító-,
mű-, selyem-, kelme- és szövet ruha-festő**

üzletben elvállalok tisztításra: fejtetlen és fejtett bál-, utcai-, selyem-, plüsch-, szövet- és kreton ruhákat bármily dus diszitéssal. Továbbá uri- és női öltönyöket, bál szalon és frakk öltönyök tisztítását, bevasalását a legolcsóbb árak számítása mellett, ugyszintén fehér glaszé keztyűket.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és férfi ruhákat a volt eredeti színben vagy a legdivatosabb színekben.

Bál- és alkalmi ruha kívánatra 24 óra alatt tisztítatik.

Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek.

Nagy műhelyem gőzerőre akképen van berendezve, hogy az időjárás és évszak a munkák kivételére befolyással nem bír és így a rendelések bármely időszakban tehát télen is átvétetnek és pontosan elkészítetnek.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban teljesítek.

Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam,
mély tisztelettel:

Rakovszky Sándor,
vegyi tisztító és kelmefestő.

S.-A.-Ujhely, Beresényi-utca 45. szám (volt Sole-féle) saját házamban a fogházzal átellenben.

Kézi munkák tisztító intézete.

A legnagyobb czipóraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman
ezelött

Özv. Rozsássy Lajosné

S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt“ szálloda épületében.

Ajánlja nagy raktárát

**valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek czipő
különlegességekben,**

ugyszintén a legfinomabb uri- és női czuggos és fűzős

Sevro-czipőit.

Egyedüli raktára:

urak, hölgyek és gyermekek számára, a mai korban legszebb és legezlszerűbb viseletű

Triumph (Győzelmi) és Victória czipőknek.

A legizlésebb séta- és tánc-czipők minden színben.
Elismert legjobb crémek és festékek Sevro és színes czipőkhöz.

A legolcsóbb árutól — a legfinomabb áruig.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyerelem. legszerencésőbb esetben: **1.000,000 korona**

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Késpénzben fizetendő.	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 " "	200000
	2 " "	100000
	1 " "	90000
	1 " "	80000
	1 " "	70000
	2 " "	60000
	1 " "	40000
	5 " "	30000
	1 " "	25000
	7 " "	20000
	3 " "	15000
	31 " "	10000
	67 " "	5000
	3 " "	3000
	432 " "	2000
	763 " "	1000
	1238 " "	500
	90 " "	300
31700 " "	200	
3900 " "	170	
4900 " "	130	
50 " "	100	
3900 " "	80	
2900 " "	40	

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

Rendelőlevél levágando. **Török A. és Társa főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben } utánvételezni kérem. }
postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törörendő.

Pontos cím. _____

**M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**

**A
KRISTÁLY**

SZT LUKÁCSFÜRDŐI
HECZYFORRÁS

IGENTISZTA
BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Mint

legmegbízhatóbb,
és
legolcsóbb, friss

gazdasági, konyhakerti
és virág

MAGVAK

beszerzési forrása

Malártsik György

fűszer-, csemege-, bor-, thea-, rum-, cognac-,
festék-, ásványvíz és mag kereskedése

S.-A.-UJHELY.